
REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

p. p. 2647, Linhartova 7 a, 1001 Ljubljana

E-pošta: inspektorat-solstvo.mss@gov.si

telefon: 01 400 53 35; telefaks: 01 400 57 44

LETNO POROČILO
INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
ZA LETO 2008

Ljubljana, april 2009

KAZALO

I UVOD	6
1 PRISTOJNOST IN ORGANIZIRANOST	6
1.1 PRISTOJNOST	6
1.2 TEMELJNA PODROČJA NADZORA	7
1.3 KADRI IN POGOJI ZA DELO	7
1.3.1 Zaposlovanje	7
1.3.2 Izobraževanje	9
1.3.3 Pogoji za delo	9
1.4 SPLOŠNO O DELU INŠPEKTORATA	9
1.4.1 Inšpekcijski postopki	10
1.4.2 Prekrškovni postopki	11
1.4.3 Preventivno delovanje	11
1.4.4 Druge aktivnosti	11
1.4.5 Sodelovanje z drugimi službami in organi	12
II NADZORI	14
1 NADZORI V VRTCIH IN ŠOLAH	14
1.1 REDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR	14
1.1.1 Ugotovljene kršitve na RN po področjih	15
1.2 IZREDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR	16
1.2.1 Uvedba postopka	16
1.2.2 Pobudniki	19
1.3 PONOVI NADZOR	20
2 UGOTOVITVE O OPRAVLJENIH NADZORIH	20
2.1 OČITANE IN POTRJE NE KRŠITVE	20
2.2 UGOTOVLJENE KRŠITVE	22
2.2.1 Izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja	23
2.2.1.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja	25
2.2.1.2 Vzgojno ukrepanje	25
2.2.1.3 Nasilna dejanja ali ravnanja strokovnih delavcev	26
2.2.1.4 Zagotavljanje varnosti	27
2.2.1.5 Uresničevanje pravic udeležencev izobraževanja s posebnimi potrebami	27
2.2.1.6 Obremenitev udeležencev izobraževanja, izvajanje kurikula in oblik organiziranja dela, izleti, ekskurzije, šola v naravi	28
2.2.1.7 Drugo	28
2.2.1.8 Izvedenci	29
2.2.2 Izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti	30
2.2.3 Izpolnjevanje standardov in normativov	30
2.2.4 Organizacija vzgojno-izobraževalnega dela	30
2.2.5 Uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev	32
2.2.6 Vodenje dokumentacije in izdajanje javnih listin	33
2.2.7 Določanje prispevkov staršev in njihova namenska poraba	34
2.2.8 Opravljanje nalog ravnatelja	34
2.2.9 Postopek imenovanja in razrešitve ravnatelja	35
2.2.10 Drugo	35
3 NADZORI NA PODROČJU ŠPORTA	36
3.1 REDNI NADZORI	36
3.1.1 Normativi in standardi	36
3.1.1.2 Letni program športa	36
3.1.1.3 Merila	37

3.1.1.4 Javni razpis	38
3.1.1.5 Pogodbe z izbranimi izvajalci letnega programa športa	38
3.1.2 Izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena.....	38
3.1.2.1 Izvajalci letnega programa športa	39
3.1.2.1.1 Delovanje izvajalcev letnega programa športa skladno s temeljnim aktom	39
3.1.2.1.2 Opravljanje preventivnih zdravstvenih pregledov	39
3.1.2.1.3 Ustrezna izobrazba in usposobljenost strokovnih delavcev	40
3.1.4 Namenska poraba javnih sredstev	41
3.1.4 Športne prireditve	41
3.2 IZREDNI NADZORI	42
3.2.1 Ustrezna usposobljenost strokovnih delavcev v športu.....	42
3.2.2 Nenamenska poraba javnih sredstev	42
3.2.3 Obdobni zdravstveni pregledi športnikov	42
3.2.4 Izvajanje programa usposabljanja	43
3.2.5 Sklepne ugotovitve	43
III UKREPI	44
1 UKREPI NA PODROČJU ŠOLSTVA	45
1.1 Opozorila	45
1.2. Drugi ukrepi	46
2 UKREPI NA PODROČJU ŠPORTA	49
2.1 Opozorila	49
2.2 Drugi ukrepi	50
IV PREKRŠKOVNI POSTOPKI	52
1 NA PODROČJU ŠOLSTVA	52
2 NA PODROČJU ŠPORTA	53

Kazalo grafov

Graf 1: Razmerje med inšpektorji in drugimi delavci na Inšpektoratu	8
Graf 2: Uslužbenci Inšpektorata po stopnji izobrazbe	9
Graf 3: Nadzori na področju šolstva in športa, primerjalno v letih od 2006 do 2008	11
Graf 4: Število pobud v vrtcih in šolah po letih nadzora	18
Graf 5: Delež pobud glede na zavod	18
Graf 6: Število izrečenih opozoril na nadzorih	45

Kazalo tabel

Tabela 1: Nadzori, primerjalno v letih od 2006 do 2008	14
Tabela 2: Redni inšpekcijski nadzori leta 2008	14
Tabela 3: Ugotovljene kršitve po področjih	15
Tabela 4: Prejete pobude	17
Tabela 5: Pobudniki za nadzor	19
Tabela 6: Letni program športa	37
Tabela 7: Sprejem meril	37
Tabela 8: Objava javnega razpisa	38
Tabela 9: Podpis pogodbe	38
Tabela 10: Članstvo v društvih	39
Tabela 11: Akti društva	39
Tabela 12: Preventivni zdravstveni pregledi	40
Tabela 13: Ustreznost izobrazbe	40
Tabela 14: Ustreznost usposobljenosti	40
Tabela 15: Poraba javnih sredstev	42
Tabela 16: Drugi ukrepi – šolstvo	46
Tabela 17: Opozorila – šport	50
Tabela 18: Drugi ukrepi – šport	50

Kazalo kratic

Kratice (oznake), ki so uporabljene v besedilu, tabelah in grafih:

ZSolI: Zakon o šolski inšpekciji (UPB1, Uradni list RS, št. 114/05)

ZIN: Zakon o inšpekcijskem nadzoru (UPB1, Uradni list RS, št. 43/07)

ZP-1: Zakon o prekrških (UPB4, Uradni list RS, št. 3/07 in 17/08 in 21/08)

ZUP: Zakon o splošnem upravnem postopku (UPB2, Uradni list RS, št. 24/06, 126/07 in 65/08)

ZOFVI: Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (UPB5, Uradni list RS, št. 16/07 in 36/08)

ZVrt: Zakon o vrtcih (UPB2, Uradni list RS, št. 100/05 in 25/08)

ZOsn: Zakon o osnovni šoli (UPB3, Uradni list RS, št. 81/06 in 102/07)

ZUOPP: Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 3/07)

ZGla: Zakon o glasbenih šolah (Uradni list RS, št. 19/00, 60/06 in 81/06)

ZPSI: Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/06)

ZGim: Zakon o gimnazijah (UPB1, Uradni list RS, št. 1/07)

ZIO: Zakon o izobraževanju odraslih (UPB1, Uradni list RS, št. 69/06 in 110/06)

ZVSI: Zakon o višjem strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 86/04)

ZSpo: Zakon o športu (Uradni list RS, št. 22/98)

NPS: Nacionalni program športa (Uradni list RS, št. 24/00, 31/00)

ZOPA: Zakon o omejevanju porabe alkohola (Uradni list RS, št. 15/03)

ZDru: Zakon o društvih (Uradni list RS, št. 61/06)

MŠŠ: Ministrstvo za šolstvo in šport

LDN: letni delovni načrt

VRT: vrtec

OŠ: osnovna šola

OŠPP: osnovna šola s posebnimi potrebami

GŠ: glasbena šola

SŠ: srednja šola

DD: dijaški dom

VZ: vzgojni zavod

ZPP: zavod za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami

VSŠ: višja strokovna šola

IO: izobraževanje odraslih – vključuje zavode, ki izvajajo javne izobraževalne programe (ljudske univerze, gospodarske družbe)

RN: redni nadzor

IZN: izredni nadzor

ZZZS: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

FŠO: Fundacija za financiranje športnih organizacij

I UVOD

Pred vami je Letno poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za šolstvo in šport za leto 2008. Poročamo o številu opravljenih inšpekcijskih nadzorov v vrtcih in šolah, ugotovljenih kršitvah, izrečenih ukrepih in njihovem uresničevanju, ob tem pa opišemo še ostale dejavnosti Inšpektorata kot tudi pogoje dela. Prizadevali smo si, da bi bilo poročilo vsebinsko in statistično bogato ter uporabno za nadaljnje usmeritve pri uresničevanju vzgoje in izobraževanja v javnoveljavnih programih.

Ugotovljamo, da je Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport (v nadaljevanju Inšpektorat) tudi v letu 2008 opravil vse naloge, zastavljene z letnim programom dela, in jih celo presegele. Delo je potekalo skladno s temeljnimi načeli in postopkovnimi ter materialnimi predpisi, zagotovljena je bila tudi javnost našega dela. Predmetne zadeve smo reševali znotraj zakonskih rokov. Število vseh opravljenih in zaključenih inšpekcijskih postopkov se je v primerjavi s preteklim letom povečalo za 5 odstotkov, število prekrškovnih postopkov pa za 13 odstotkov. Število pobudnikov, ki so prijavljali domnevne nepravilnosti in kršitve se je v primerjavi z letom 2007 zmanjšalo za 8 odstotkov, a je bilo skupaj izrečenih 1678 ukrepov, kar pomeni 12 odstotno povečanje. Navedeno dokazuje, da so v nekaterih zavodih še vedno neurejena ali pomanjkljivo urejena nekatera vsebinska in postopkovna vprašanja. Strokovni kolegij Inšpektorata je v celem letu 2008 nadaljeval z obravnavo aktualne problematike in sprememb v zakonodaji, usklajeval stališča ter določal prednostne naloge. Izboljšala se je preglednost dela in povečalo sodelovanje, kar je podlaga za interdisciplinarno reševanje problemov, ki so pri inšpekcijskem delu praviloma stalnica. Skladno s strategijo delovanja inšpekcijskih služb tak način dela precej pripomore k večji učinkovitosti in ekonomičnosti postopkov. Inšpektorat je o svojih ugotovitvah na nadzorih in ukrepih tudi sproti poročal javnosti ter se odzival na njena vprašanja.

1 PRISTOJNOST IN ORGANIZIRANOST

1.1 PRISTOJNOST

Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport deluje kot organ v sestavi Ministrstva za šolstvo in šport. Njegove naloge in pristojnosti ter delovne postopke določajo naslednji zakoni in predpisi: Zakon o šolski inšpekciji (ZSoll), Zakon o športu (ZSpo), Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP), Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN) in Zakon o prekrških (ZP-1), področna šolska zakonodaja, Kodeks ravnanja javnih uslužbencev (Uradni list RS, št. 8/01) in interna Navodila za delo inšpekcije. Naloga Inšpektorata je varovanje zakonitosti dela na področju vzgoje in izobraževanja ter športa, uresničuje pa jo z nadzorom nad spoštovanjem predpisov, ki urejajo področje šolstva in športa. Tako šolska inšpekcija opravlja neposreden nadzor nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov in aktov, ki urejajo organizacijo ter opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja. Ustanove, ki opravljajo¹ dejavnost, so vrtci, osnovne šole, glasbene šole, nižje in srednje poklicne šole, srednje tehniške in strokovne šole, gimnazije, višje strokovne šole, zavodi za usposabljanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, organizacije za izobraževanje odraslih, organizacije in zasebniki, ki izobražujejo po javno veljavnih programih, domovi za učence in dijaški domovi.

Nadzore opravljajo inšpektorji v mejah svojih pristojnosti². Skladno z 11. členom ZSoll se nadzori opravljajo kot redni, izredni in ponovni. Če je za ugotovitev ali presojo kakšnega dejstva

---

¹ 2. člen Zakona o šolski inšpekciji, Uradni list RS, št. 114/05.

² 4. člen Zakona o šolski inšpekciji, Uradni list RS, št. 114/05.

potrebno posebno strokovno znanje, ki ga inšpektor nima, se opravi dokaz z izvedencem³. Dokaz z izvedencem se opravi tudi, če je iz okoliščin primera mogoče sklepati, da so kršene pravice otrok in udeležencev izobraževanja, s katerimi dosežejo določene standarde znanja, potrebne za napredovanje, ali če je kršena pravica strokovnega delavca, da je pri svojem delu avtonomen, ali če strokovni delavec pri izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela ne zagotavlja objektivnosti, kritičnosti in pluralnosti⁴.

Inšpektorat opravlja tudi nadzor na področju športa, ki ga določa Zakon o športu (Uradni list RS, št. 22/98).

1.2 TEMELJNA PODROČJA NADZORA

Temeljna naloga inšpektorjev za šolstvo in šport je kakovostno opravljanje neposrednega inšpekcijskega nadzora v pričakovanem obsegu. Inšpekcijsko nadzorstvo na področju vzgoje in izobraževanja ter športa je strokovno zahtevno. Delovno področje šolske inšpekcije je nadzor nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov ter aktov, da se tako varuje zakonitost, zaščitijo pravice otrok in udeležencev izobraževanja ter pravice strokovnih delavcev in staršev ter da se varuje avtonomija strokovnih delavcev. ZSoll podrobno določa področja nadzora šolske inšpekcije, vrste kršitev in ukrepe inšpektorjev. Temeljna področja nadzora so določena v 12. členu ZSoll in prav na tem področju je največ ugotovljenih kršitev. Področja nadzora so:

- izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok (preprečevanje nasilnega ravnanja delavcev, zagotavljanje varnosti udeležencev, ocenjevanje, vzgojno ukrepanje, drugo);
- izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti;
- organizacija vzgojno-izobraževalnega dela;
- uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev;
- vodenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin;
- določanje višine prispevkov staršev in njihova poraba;
- izpolnjevanje ravnateljevih nalog;
- uporaba učbenikov in drugo.

Zakon o športu pa predpisuje naslednja temeljna področja nadzora v športu:

- izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog v športu, ki je nacionalnega pomena;
- namensko porabo javnih sredstev;
- upravljanje in namensko uporabo javnih športnih objektov;
- izpolnjevanje standardov in normativov za izvajanje letnega programa;
- izpolnjevanje z zakonom določenih pravil za organizacijo tekmovanj;
- opravljanje prehodnih in obdobjnih zdravstvenih pregledov;
- preprečevanje zlorabe temeljnih človekovih pravic športnikov.

1.3 KADRI IN POGOJI ZA DELO

1.3.1 Zaposlovanje

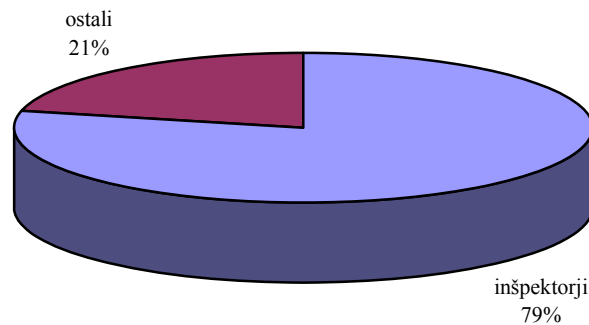
Na podlagi Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest je Inšpektorat razdeljen v dve organizacijski enoti (Sektor za šolstvo, Sektor za šport), ki imata skupaj

³ 7. člen Zakona o šolski inšpekciji, Uradni list RS, št. 114/05.

⁴ Povzeto po 8. členu Zakona o šolski inšpekciji, Uradni list RS, št. 114/05.

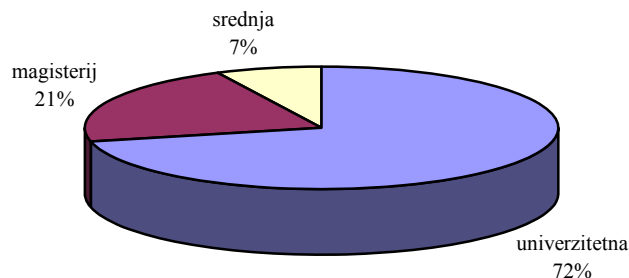
sistemiziranih 14 delovnih mest. Kot vsa pretekla leta tudi letos opozarjamo, da je zaradi zelo razvejanih področij nadzora in vse zahtevnejših inšpekcijskih postopkov, posebnosti dela ter številnih sprememb zakonodaje, kar vse zahteva od inšpektorjev posebno strokovno znanje, nujno treba povečati število inšpektorjev. Njihova starostna struktura je sorazmerno visoka, saj je povprečje 46 let. Na Inšpektoratu poleg tajnice in sekretarke za pravne zadeve ni drugega strokovnega kadra, zato je oteženo opravljanje upravno-pravnih, finančnih, statističnih in drugih skupnih nalog.

Inšpektorat je junija 2008 na novo zaposlil eno inšpektorico za šolstvo in v mesecu decembru enega inšpektorja za šport, hkrati se je za oba začelo usposabljanje pod vodstvom inšpektorice-mentorice. Z oktobrom 2008 pa je ena inšpektorica za šolstvo prekinila delovno razmerje. Tako je bilo leta 2008 za nedoločen čas zaposlenih skupaj 14 uslužbencev, ki so opravljali vodstvena, upravna in strokovno-tehnična ter druga dela, od tega je inšpekcijske nadzore opravljalo 11 inšpektorjev, osem/devet za šolstvo in dve/trije za šport.

Graf 1: Razmerje med inšpektorji in drugimi delavci na Inšpektoratu

Zahtevnost delovnega mesta inšpektorja in strokovnost dela sta določeni z ZSoll in drugimi predpisi. Inšpektorji morajo imeti najmanj sedem let delovnih izkušenj na pedagoškem, svetovalnem, razvojno-raziskovalnem ali upravnem področju vzgoje in izobraževanja, univerzitetno izobrazbo, opravljen strokovni izpit za inšpektorja, izpit iz poznavanja ZUP, preizkus znanja za dejanja v postopkih o prekrških na prvi stopnji ter izpit za delo v upravi.

Graf 2: Uslužbenci Inšpektorata po stopnji izobrazbe

1.3.2 Izobraževanje

Izobraževanje je potekalo na podlagi sprejetega programa izobraževanja za leto 2008. Za sprotno strokovno izpopolnjevanje inšpektorjev je bila zagotovljena udeležba na strokovnih posvetovanjih oziroma predavanjih. Še posebej smo podpirali dejavno udeležbo delavcev, ki so v različnih oblikah izobraževanja sodelovali tudi s svojimi prispevki. Skladno s sprejetim načrtom izobraževanja so se posamezni uslužbenci udeležili 14 različnih seminarjev, posvetov oziroma delavnic. Prevladovala so predvsem področja, ki prinašajo novosti pri opravljanju inšpekcijskega nadzora, vodenja prekrškovnega postopka in odločanja v njem (dnevi javne uprave, dnevi prekrškovnega prava, pravni vidiki v šolstvu, javni zavodi, posveti ravnateljev), ter seminarji za izpopolnjevanje na različnih strokovnih področjih (upravni postopek, vodenje prekrškovnega postopka, pisanje odločb, poslovna komunikacija, usposabljanje v športu, upravno poslovanje, poslovanje s strankami, arhivska delavnica, varnost in zdravje pri delu, SPIS-4).

1.3.3 Pogoji za delo

Delo Inšpektorata poteka v ustreznih prostorih in z ustrezno informacijsko-komunikacijsko opremo. Od marca 2008 dalje je zaradi selitve v nove poslovne prostore sedež Inšpektorata na novi lokaciji, in sicer na Linhartovi 7 a. Za delo na terenu so na voljo štiri osebnih avtomobili, ki omogočajo mobilnost inšpektorjev na vsem območju Republike Slovenije. Leta 2008 smo zamenjali mobilne telefone. Uvedli smo novo inšpekcijsko aplikacijo.

1.4 SPLOŠNO O DELU INŠPEKTORATA

Problematika, ki sodi v nadzorstveno pristojnost šolske inšpekcije, se je leta 2008 po vsebini in količini zelo razširila. Nekatera vprašanja so postala medijsko in v širši javnosti zelo odmevna. V nadaljevanju prikazujemo količino in vsebino opravljenega dela, in sicer ločeno po posameznih področjih inšpekcijskega nadzora. Iz prikazanih podatkov je razvidno, da so se vsi kazalci povečali, kar pomeni uspešno delo Inšpektorata. Tako po obsegu kot tudi v smislu ukrepanja je bilo opravljeno več dela kot v preteklih letih, saj smo opravili 653 nadzorov ali 5 odstotkov več kot leta 2007, od tega 450 v šolstvu ter 203 na področju športa. Tudi ugotovljenih kršitev in izrečenih ukrepov, sproženih postopkov zaradi suma storitve kaznivih dejanj in podanih predlogov za uvedbo disciplinskega postopka zoper strokovne delavce, 12 odstotkov več kot prejšnje leto je bilo izrečenih opozoril na zapisnik nadzorstva (vseh je bilo 1070). Kot prekrškovni organ smo vodili skupaj 62 postopkov. V teh postopkih so inšpektorji izrekli globe, opomine in opozorila.

Inšpektorji za področje šolstva ugotavljajo, da je največ kršitev ugotovljenih predvsem na področjih zagotavljanja pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja ter organizacije vzgojno-izobraževalnega dela. Nadzor nad izvajanjem predpisov s področja šolstva otežuje dejstvo, da v posameznih področnih predpisih sploh ni določena pristojnost nadzora šolske inšpekcije ali pa ta ni povsem jasno definirana (ZSDijP). Ugotavljamo tudi, da v nekaterih zakonih (ZGŠ) še niso opredeljene kazenske določbe za vodenje prekrškovnega postopka. Na naše delo so vplivale tudi številne spremembe zakonov in podzakonskih predpisov (ZVrt, ZOsn,

ZOFVI, ZSDijP, Pravilnik o dokumentaciji v OŠ, Pravilnik o subvencioniranju dijaške prehrane, Pravilnik o splošni maturi, Pravilnik o vpisu v višje strokovno izobraževanje, Pravilnik o zaključnem izpitu, Pravilnik o vzgojnih opominih v osnovni šoli), zaradi česar je bila preventivna dejavnost uslužbencev Inšpektorata obsežnejša.

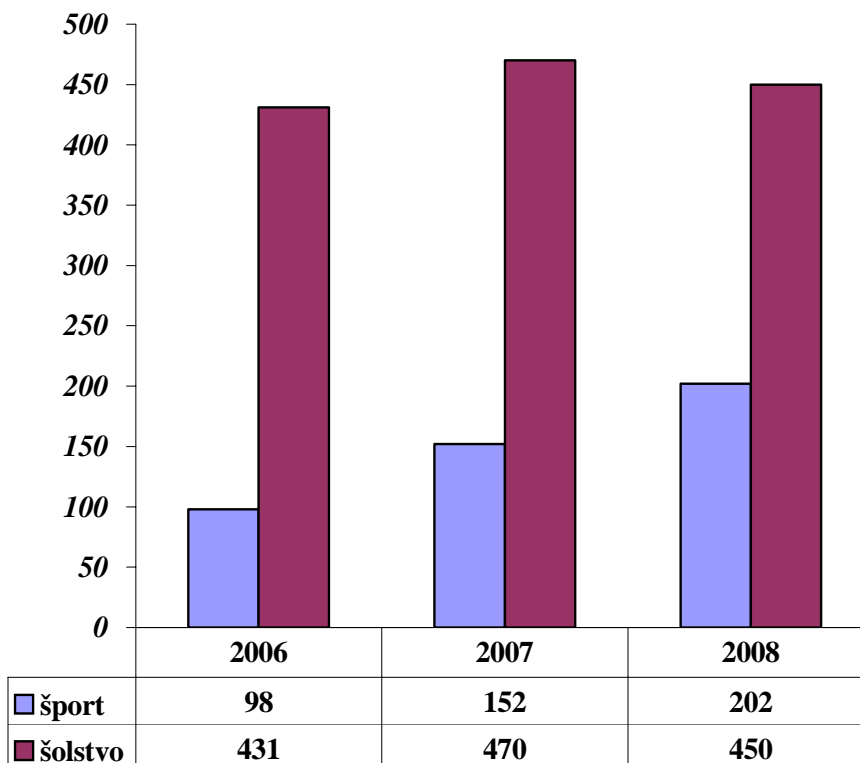
Na področju športa je bilo ugotovljenih največ kršitev ZSpo, in sicer zaradi neustreznosti strokovne izobrazbe oziroma strokovne usposobljenosti delavcev v športu, zaradi neopravljenih obdobjnih (preventivnih) zdravniških pregledov športnikov ter kršitev Uredbe o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah.

Na podlagi 33. člena ZIN so inšpektorji po telefonu, po elektronski pošti (165) in ustno na nadzorih pojasnjevali določbe novih predpisov, poleg tega so tudi preko medijev obveščali javnost o ugotovljenih nepravilnostih. Ob tem je Inšpektorat nadaljeval sodelovanje z drugimi inšpektorati in javnimi zavodi, ki so navedeni v 28. členu ZOFVI, in sicer z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo, Centrom za poklicno izobraževanje, Centrom šolskih in obšolskih dejavnosti, Državnim izpitnim centrom, Šolo za ravnatelje, Andragoškim centrom Republike Slovenije ter sindikatom delavcev v vzgoji in izobraževanju (SVIZ).

1.4.1 Inšpekcijski postopki

Inšpektorji v inšpekcijskih postopkih po uradni dolžnosti opravljajo nadzor nad zakonitostjo dela v zavodih in s tem nadzor nad spoštovanjem predpisov. Inšpektorat je leta 2008 opravil skupaj 233 rednih nadzorov, od tega 49 na področju šolstva in 184 na področju športa. S področja šolstva je obravnaval 401 pobudo, s področja športa pa 18, kar pomeni, da je bilo skupaj opravljenih 419 izrednih inšpekcijskih postopkov. V primerjavi s prejšnjimi leti pa se je v letu 2008 število pobud zmanjšalo za 8 odstotkov. Zmanjšanje števila pobud leta 2008 na področju šolstva pomeni hkrati tudi zmanjšanje števila očitanih kršitev, ki jih je bilo za 16 odstotkov manj kot v

preteklem letu (459).

Graf 3: Nadzori na področju šolstva in športa, primerjalno v letih od 2006 do 2008

1.4.2 Prekrškovni postopki

Tudi število prekrškovnih postopkov se je leta 2008 povečalo, in sicer za 13 odstotkov. Skupaj je bilo vodenih 62 postopkov. Uvedli smo jih v vseh primerih, ko so bile ob inšpekcijskem nadzoru ugotovljene kršitve zakonov, ki so opredeljene kot prekrški, in se zanje izrekajo globe, pa tudi v primerih, ko smo predloge za uvedbo postopka dobili od drugih ustanov.

1.4.3 Preventivno delovanje

Inšpektorat je o svojem delu in ugotovitvah obveščal javnost prek medijev ter svetovnega spleta oziroma domače strani ministrstva, ob različnih posebnih priložnostih pa je o svojih stališčih, ugotovitvah in ukrepih javnost obveščal tudi preko Službe za stike z javnostjo na MŠŠ. Strokovno javnost (ravnatelje, šole in strokovne delavce) so uslužbenci Inšpektorata obveščali na zborovanjih ravnateljev. Odgovarjali so na vprašanja, ki so jih zastavljali posamezniki ter šole in različni drugi izvajalci vzgojno-izobraževalnih programov. Vprašanja so se, podobno kot prejšnja leta, nanašala na ustreznost ravnanja in vodenje postopkov, ki jih določajo šolski predpisi. Največkrat pa so starši otrok (učencev in dijakov), pa tudi sami udeleženci izobraževanja, želeli dobiti nasvet, kako naj ravnajo v primerih, ko se jim je domnevno zgodila krivica zaradi nespoštovanja predpisov, ker šola oziroma strokovni delavci niso ravnali tako, kot to določajo šolski predpisi. Ob naštetih dejavnostih so uslužbenci Inšpektorata aktivno sodelovali še na srečanjih strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju, v Šoli za ravnatelje, pa tudi na strokovnih srečanjih v posameznih zavodih in lokalnih skupnostih.

Ves čas so inšpektorji spoštovali načelo javnosti delovanja. Znotraj preventivnih ukrepov so odgovarjali na številna vprašanja po telefonu, elektronski pošti in ob posameznih odmevnih primerih obveščali javnost preko medijev. Inšpektorica za šolstvo je najpogostejše ugotovljene kršitve predstavila ravnateljem in vodjem izobraževanja odraslih v Portorožu in na Bledu. Prav tako je v strokovni reviji objavila članek na temo preverjanja in ocenjevanja znanja. Inšpektorici za šport sta trikrat sodelovali pri usposabljanju odgovornih za šport v občinah.

1.4.4 Druge aktivnosti

Leta 2008 so bile opravljene še naslednje aktivnosti:

- pooblaščenka Inšpektorata za dostop do informacij javnega značaja je 7 prosilcem omogočila dostop do informacij javnega značaja in do dokumentov, ki so nastali pri delu v našem organu;
- v 165 primerih so bili strankam na podlagi pisnih zaprosil podani odgovori na vprašanja, povezana z razlago šolske zakonodaje;
- na vprašanja novinarjev so bili preko predstavnice za stike z javnostjo posredovani odgovori v 15 primerih;
- na poslanska vprašanja je bilo odgovorjeno v 5 primerih;
- pripravljen je bil program dela Inšpektorata za leto 2008;

- oblikovan je bil program izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja delavcev Inšpektorata za leto 2008, in sicer na podlagi predlogov zaposlenih in dodatnih predlogov predstojnika po opravljenih letnih razgovorih.

1.4.5 Sodelovanje z drugimi službami in organi

Skladno s programom dela Inšpektorata in strategijo delovanja inšpekcijskih služb smo okrepili sodelovanje z drugimi inšpekcijami, in sicer z:

- aktivno udeležbo v Inšpekcijskem svetu;
- načrtovanjem in izvedbo skupnih inšpekcijskih nadzorov, ki so omogočili hitrejšo izmenjavo informacij: proračunsko, zdravstveno in delovno inšpekcijo, inšpektoratom za sistem javnih uslužbencev in z informacijsko pooblaščenko;
- odstopom pobud, ki ne sodijo v stvarno pristojnost Inšpektorata;
- opravljanjem skupnega nadzora v posameznih zavodih zaradi večje ekonomičnosti in učinkovitosti pri ugotavljanju resničnega stanja in ukrepanja;
- posvetovanjem o predmetnih zadevah z drugimi inšpekcijskimi organi in službami: zdravstveno in delovno inšpekcijo, inšpektoratom za sistem javnih uslužbencev, davčno inšpekcijo, proračunsko inšpekcijo, policijo, centri za socialno delo;
- izvedbo nadzora v sodelovanju z drugo inšpekcijo: šolsko in delovno.

Aktivno sodelovanje je potekalo tudi z MŠŠ, in sicer:

- v povezavi s spremembami zakonodaje: pri prenovi Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo in Pravilnika o vpisu v razvid javnoveljavnih programov, pri reševanju zadev zakonitega vodenja glasbene šole in predlogov za proučitev KP v Zakonu o vrtcih;
- s sprotnim obveščanjem o problematiki, ki je bila ugotovljena na nadzorih, predvsem z vidika kršitev pravic ter zaščite otrok in udeležencev izobraževanja;
- s sprotnim obveščanjem o problematiki izdajanja licenc in izvajanja programa panožnih športnih šol;
- s sodelovanjem s Službo za razvoj kadrov v šolstvu (vpis v razvid), pri kateri smo poizvedovali in ugotavljali, ali obravnavani zavodi izpolnjujejo pogoje za izvajanje javnoveljavnih programov;
- na MŠŠ smo se obračali z zaprosili za pojasnila, mnenja in pravna tolmačenja v zvezi z: predpisanimi normativi in minimalnimi tehničnimi pogoji za prostor in opremo vrtca; normativi v vrtcu, določitvijo oblikovanja oddelkov vrtca in posledičnim izrekanjem glob, izobrazbo strokovnih delavcev v OŠ, neobiskovanjem pouka, zakonitostjo pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v OŠ ter posebnostmi v GŠ; ter
- s pretokom informacij z MŠŠ in pridobitvijo drugih informacij in dokumentov, s čimer se je povečala tudi učinkovitost nadzorov.

Nadaljevalo se je tudi aktivno sodelovanje z drugimi službami in organi:

- z oddelkom za prekrške na Okrajnem sodišču Ribnica, v povezavi s prekrškovno zakonodajo;
- z upravnimi enotami pred izdajo dovoljenj za športne prireditve;
- s policijo pred in med športnimi prireditvami, z opravljenimi poizvedbami in omogočanjem vpogleda v spis obravnavane zadeve;
- s tožilstvom, centri za socialno delo, informacijsko pooblaščenko, varuhom človekovih pravic, komisijo za preprečevanje korupcije, občinami ustanoviteljicami.

Inšpektorat se je aktivno vključil v mednarodno sodelovanje:

- inšpektorica za šolstvo je prevzela organizacijo in vodenje študijskega obiska iz Velike Britanije na mednarodnem festivalu »Igraj se z mano«.
- inšpektorica za šport je sodelovala na mednarodni konferenci »Nasilje in nedostojno vedenje na športnih prireditvah«.

II NADZORI

1 NADZORI V VRTCIH IN ŠOLAH

Inšpektorat v vrtcih in šolah po ZSoll opravlja redne, izredne in ponovne nadzore. Kljub majhni kadrovski zasedbi in dejstvu, da je pripad števila pobud, zaradi katerih se uvede inšpekcijski postopek, še vedno velik in se povečuje tudi obseg drugega dela, je bilo leta 2008 opravljenih skupaj 450 inšpekcijskih nadzorov (rednih, izrednih), od tega 4 odstotke več rednih in osem odstotkov manj izrednih kot v preteklem letu, ker smo prejeli manj pobud. Skupaj je bilo ugotovljenih 573 kršitev in izrečenih 1300 ukrepov, kar je povzročilo, da je bilo inšpektorjevo spremljanje uresničitve posameznih odrejenih ukrepov daljše.

Tabela 1: Nadzori, primerjalno v letih od 2006 do 2008

Nadzor	2006	2007	2008
redni	37	35	49
izredni	385	434	401
ponovni	9	1	0
Skupaj	431	470	450

1.1 REDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR

ZSoll določa, da je treba redni nadzor v šoli oziroma vrtcu opraviti praviloma vsakih pet let. To zakonsko določeno pogostnost rednih nadzorov pa je, tako kot vsa leta doslej, zaradi nezadostne kadrovske zasedbe nemogoče uresničiti. Prav tako sorazmerno majhno število rednih nadzorov ne dovoljuje zelenih posplošitev o tem, koliko se v vrtcih in šolah uresničujejo predpisane zakonske norme. S programom dela Inšpektorata za leto 2008 je bilo predvidenih 48 rednih inšpekcijskih nadzorov, načrt smo presegli za dva odstotka, kar prikazuje tabela 2. Posamezen inšpektor je tako v povprečju opravil skupaj 14 rednih nadzorov, od tega 7 kot vodja in sedem kot inšpektor sodelavec.

Tabela 2: Redni inšpekcijski nadzori leta 2008

Redni nadzori	VRT	OŠ OŠPP	GŠ	SŠ	DD VZ	VSŠ	IO	Skupaj	
	število	število	število	število	število	število	število	število	%
načrtovani nadzori	8	25	0	10	0	2	3	48	100
opravljeni nadzori	8	26	0	10	0	2	3	49	102
realizacija v odstotkih	100	104	0	100	0	100	100	102	

Vsebina rednega nadzora je usklajena z določilom 12. člena ZSoll, opravlja se celosten pregled nad zakonitostjo dela vrtcev in šol. Tako kot pretekla leta je bil tudi leta 2008 inšpekcijski postopek usmerjen predvsem na naslednja področja:

- ugotavljanje izpolnjevanja pogojev za izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti (skladnost organiziranosti zavoda, predvsem glede na akt o ustanovitvi, vpis v sodni register zavodov, vpis v razvid izvajalcev vzgojno-izobraževalnih programov);
- organizacijo vzgojno-izobraževalnega dela (med drugim tudi na uresničitev vzgojno-izobraževalnega dela po predpisanem predmetniku in letnem delovnem načrtu šole), delo šolskih strokovnih organov in sodelovanje s starši, delo strokovnih služb;
- ravnateljevo načrtno skrb za kakovost vzgojno-izobraževalnega dela na šoli (načrtovanje, analiza, spremljanje pouka);
- spoštovanje standardov in normativov za izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov (še posebej izpolnjevanje kadrovske pogojev za izvajanje pouka);
- uresničevanje pravic in dolžnosti otrok ter udeležencev izobraževanja (še posebej postopki, oblike in načini ocenjevanja znanja, postopki izrekanja vzgojnih ukrepov in dodelitve statusov);
- uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev (izvajanje pouka in vodenje dokumentacije o pouku, priprava na vzgojno-izobraževalno delo);
- vodenje evidenc in pedagoške dokumentacije;
- namensko porabo finančnih sredstev (poraba sredstev za regresirano prehrano učencev, šolo v naravi in plavalni tečaj, poslovanje učbeniškega sklada) ter določanje višine prispevkov staršev in njihovo namensko porabo (šolski sklad, financiranje nadstandardnih oziroma neobveznih dejavnosti in programov).

1.1.1 Ugotovljene kršitve na RN po področjih

Tabela 3: Ugotovljene kršitve po področjih

Število kršitev po področjih	Število	%
izpolnjevanje statusnih, materialnih in kadrovske pogojev za izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela	21	7
izpolnjevanje standardov in normativov	11	4
organizacija vzgojno-izobraževalnega dela	53	18
uresničevanje pravic in dolžnosti otrok	72	25
uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev	21	7
vodenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin	49	17
prispevki staršev in njihova namenska poraba	2	1
uresničevanje nalog ravnatelja	49	17
drugo	11	4
Skupaj	289	100
Število izdanih opozoril	434	

* V tabeli kršitve niso prikazane po številu, temveč po področjih, na katerih je bil opravljen redni

nadzor in so bile ugotovljene kršitve.

Največ kršitev so inšpektorji ugotovili na področjih, ki si sledijo v naslednjih deležih: uresničevanje pravic in dolžnosti otrok ter udeležencev izobraževanja: 25 odstotkov, organizacija vzgojno-izobraževalnega dela: 18 odstotkov, vodenje pedagoške dokumentacije in

uresničevanje nalog ravnatelja: 17 odstotkov, uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev in izpolnjevanje pogojev za delo: 7 odstotkov, spoštovanje standardov in normativov za izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela in drugo: 4 odstotke ter prispevki staršev in njihova namenska poraba: enoodstotni delež kršitev predpisov. Ugotovljene kršitve po posameznih področjih so podrobneje predstavljene od 22. do 39. strani tega poročila v poglavju Ugotovitve o opravljenih nadzorih. Skupaj je bilo ugotovljenih 289 kršitev ter izrečenih 442 ukrepov in 37 priporočil. Vsi odrejeni ukrepi na nadzorih so bili izvršeni v zahtevanem roku, zato ni bilo treba obveščati MŠŠ o neodzivnosti ravnateljev. Po izjavah posameznih ravnateljev vrtcev in šol, je redni nadzor med drugim tudi priložnost, da s pomočjo inšpekcije evalvirajo svoje delo v smislu ustreznosti in zakonitosti poslovanja, odkrijejo področja, ki jim bodo pri načrtovanju in delu morali posvetiti več pozornosti, spoznajo prednosti zakonitega delovanja, navodila in priporočila inšpekcije pa so dobrodošle smernice za delo v prihodnje.

1.2 IZREDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR

Leta 2008 je Inšpektorat prejel 401 pobudo, kar je za 8 odstotkov ali 33 pobud manj kot leta 2007 (tabela 1). Na podlagi prejetih pobud je Inšpektorat po uradni dolžnosti uvedel prav toliko izrednih nadzorov v vrtcih in šolah. Posamezni šolski inšpektor je povprečno vodil in zaključil 57 izrednih inšpekcijskih postopkov. Pobudniki so v posameznih pobudah navajali tudi po več domnevnih kršitev predpisov, tako da je bilo očitanih kršitev skupaj 459.

Izredni inšpekcijski postopki so potekali v 240 različnih zavodih. Ob tem moramo poudariti, da je bilo v nekaterih zavodih opravljeno večje število nadzorov, ker so pobude prihajale večinoma od zaposlenih na šoli oziroma večkrat od istih pobudnikov, in sicer je bilo tako obravnavanih po 10 in 5 pobud v dveh šolah, v 10 šolah po štiri pobude, v 20 šolah po tri in 40 šolah po dve pobudi ter po ena pobuda na 166 šolah.

Od vseh 459 očitanih kršitev je bilo potrjenih 151 ali 33 odstotkov. Kar 210 ali 46 odstotkov kršitev, očitanih v pobudah, v postopku ni bilo potrjenih. Preostalih 97 oziroma 21 odstotkov očitanih kršitev Inšpektorat ni obravnaval, ker so bile zaradi stvarne nepristojnosti šolske inšpekcije po uradni dolžnosti odstopljene drugim pristojnim organom ali pa v postopku ni bilo mogoče najti pristojnega organa, zato inšpektorji niso ukrepali oziroma so postopek ustavili. Na izrednih nadzorih so inšpektorji ugotovili še dodatno 133 kršitev predpisov, ki sicer v pobudah niso bile navedene, zato jih označimo kot »nove«. Tako je bilo v izrednih inšpekcijskih postopkih skupaj ugotovljenih 284 kršitev.

V vseh 401 inšpekcijskih postopkih je bilo na podlagi 14. člena ZSoll in 33. člena ZIN skupaj izrečenih 568 ukrepov in 7 priporočil.

1.2.1 Uvedba postopka

Začetek izrednega inšpekcijskega postopka je povezan s prejeto pobudo (prijava, pritožba, sporočilo), zato se zaradi varovanja javne koristi vodi po uradni dolžnosti. Zavezanec oziroma stranka v postopku je zavod, zoper katerega je uveden nadzor, oziroma njen zakoniti zastopnik in ne pobudnik, kot to pobudniki pogosto razumejo.

V tabeli 4 prikazujemo letno dinamiko prispelih pobud za izredni nadzor. Največ pobud je bilo podano v mesecih, ko v šolah poteka zaključno ocenjevanje znanja oziroma popravni, zaključni in maturitetni izpiti (januar, april, junij, september, oktober). To potrjuje tudi vsebinska analiza

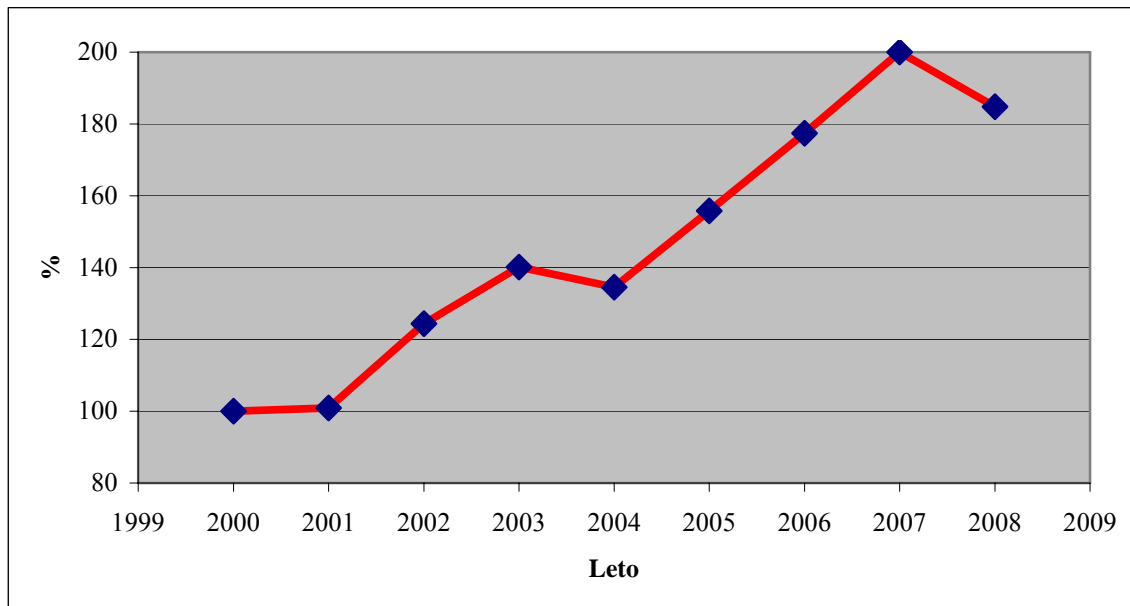

pobud (tabela 7 in naprej), saj se je največ pobud, 213 ali 46 odstotkov, nanašalo na področje izpolnjevanja pravic in dolžnosti udeležencev izobraževanja.

Tabela 4: Prejete pobude

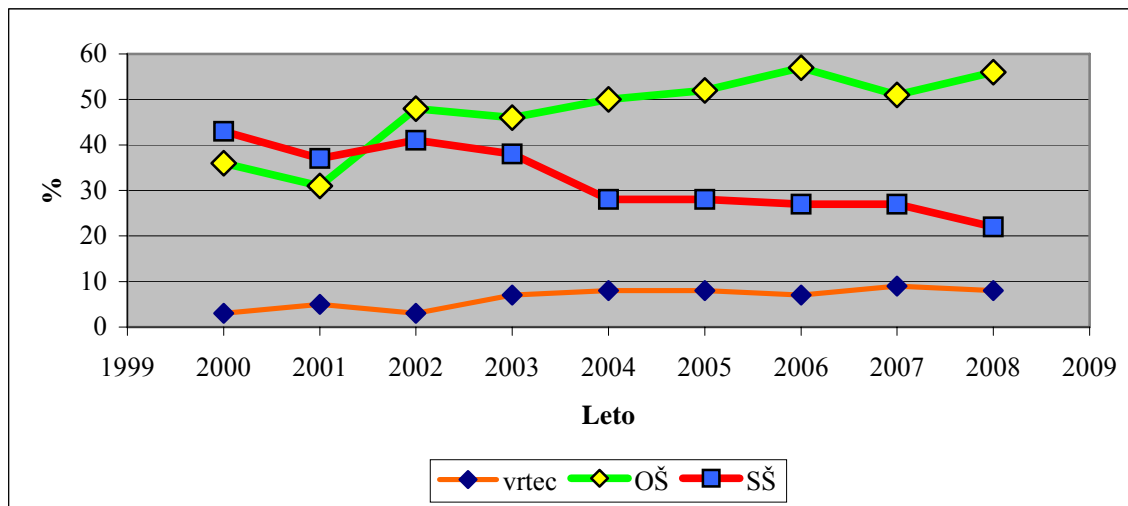
Prejete pobude	Število	%
januar 2008	53	11
februar 2008	28	6
marec 2008	29	6
april 2008	44	10
maj 2008	35	8
junij 2008	43	9
julij 2008	35	8
avgust 2008	23	5
september 2008	54	12
oktober 2008	55	12
november 2008	27	6
december 2008	34	7
Skupaj	401	100

Tako kot pretekla leta je bilo tudi leta 2008 podanih največ pobud za nadzor v OŠ, in sicer 56 odstotkov, kar je šest odstotkov več kot lani, v GŠ je naraslo število pobud iz dveh na pet odstotkov, kar je deset pobud več kot lani, v IO je narasel za en odstotek, in SŠ za dvaindvajset odstotkov, kar je za štiri odstotke manj kot v letu 2007, le osem odstotkov pa v VRT, to je za en odstotek manj kot leta 2007. Število pobud za nadzor nad višješolskim strokovnim izobraževanjem se je zmanjšalo z dvanajst na dve pobudi. Uvedba nadzora v šolah za otroke s posebnimi potrebami je ostala enaka kot v 2007.

Graf 4: Število pobud v vrtcih in šolah po letih nadzora

Iz grafa 4 je razvidno, da se je število pobud od leta 2004 neprekinjeno povečevalo vse do leta 2007. V letu 2008 pa je zaznan 8 odstotni padec. Skupaj smo tako v tem letu obravnavali 401 pobudo, lani 434.

Graf 5: Delež pobud glede na zavod

Delež pobud za OŠ, SŠ in VRT kaže porast - pri OŠ od 50 na 56 odstotkov ter padec pri SŠ od 26 na 22 odstotkov in v VRT iz 9 na 8 odstotkov. Ostali zavodi na Grafu 5 niso posebej izpostavljeni, saj je njihov delež v primerjavi s temi tremi nebitven. Kot izhaja iz Tabele 5, se je število pobud za GŠ povečalo od 2 na 5 odstotkov (19 pobud), v IO od 3 na 4 odstotke (14 pobud), za VSI pa upad od 3 na 1 odstotek (2 pobudi).

1.2.2 Pobudniki

Pobude za izredni nadzor so podajali pretežno pobudniki, ki jih predvideva 11. člen ZSoll (anonimni, starši, udeleženci, strokovni delavci oziroma sindikat), kot je to vidno iz podatkov v Tabeli 5.

Tabela 5: Pobudniki za nadzor

Pobudniki	VRT	OŠ	OPŠ	GŠ	SŠ	DD VZ ŠOD	VSS	IO	Skupaj	
	štev.	štev.	štev.	štev.	štev.	štev.	štev.	štev.	štev.	%
učenci, dijaki, skupnost dijakov		1			13		1	4	19	5
starši, skrbniki, rejniki, svet staršev	9	93	2	5	25	2			136	34
zaposleni, reprezentativni sindikati	1	17		3	9	2		3	35	9
po uradni dolžnosti	2	14		3	3		1	1	24	6
drugi	3	10		4	4	1		4	26	6
anonimni	17	95	2	4	36	10		2	161	40
Skupaj	32	225	4	19	90	15	2	14	401	100
V odstotkih	8	56	1	5	22	4	0	4	100	100

Primerjava števila pobudnikov za leto 2007 in 2008 (Tabela 6) pokaže, da je v letu 2008 zaznati precejšen upad pri vseh kategorijah pobudnikov, z izjemo anonimnih, katerih delež se je povečal za sedem odstotkov. Delež staršev se je od lanskega leta zmanjšal za dva odstotka (34 odstotkov). Manj se pojavljajo drugi pobudniki: delež zaposlenih oziroma njihovih sindikatov ostaja na isti ravni (9 odstotkov). Pobude udeležencev izobraževanja (učencev, dijakov, odraslih) so bile, kot že v prejšnjih letih, posredovane v najmanjšem deležu, in sicer v enakem odstotku kot lani. Za en odstotek se je zmanjšal delež obravnav po uradni dolžnosti.

Tabela 6: Primerjava števila pobudnikov za leto 2007 in 2008

	2007	2008	indeks (08/07)
učenci, dijaki	23	19	82,6
starši, skrbniki	155	136	87,7
zaposleni, sindikat	37	35	94,6
po uradni dolžnosti	29	24	82,8
drugi	40	26	65,0
anonimni	150	161	107,3
SKUPAJ	434	401	92,4

Povprečni odzivni čas je bil v letu 2008 šest dni, povprečni čas reševanja zadev pa enaintrideset dni, pri čemer moramo poudariti, da se čas reševanja do zaključka postopka povečuje zaradi zahtevnejših predmetnih zadev (veliko kršitev istega zavoda, daljši čas za izvršitev ukrepov, dokazovanje z izvedenci).

Tabela 7: Anonimni pobudniki in kršitve

	št. pobud	št. kršitev	potrjene	% potrjenih
2006	138	231	71	31
2007	150	237	95	40
2008	161	266	120	45

Na podlagi 24. člena ZIN mora inšpektor obravnavati anonimne pobude enako kot pobude znanih pobudnikov, razen če iz okoliščin izhaja sum, da je prijava neresna oziroma lažna. Kot je razvidno iz Tabele 7, se je od 266 očitanih kršitev (45% od 594 vseh očitanih), ki so jih navajali anonimni pobudniki, potrdilo 120 ali 45 odstotkov. Primerjava podatkov z letom 2007 pokaže, da se odstotni delež utemeljenih pobud, na podlagi katerih so inšpektorji potrdili očitane kršitve, ponovno povečuje, saj je narasel iz 40 na 45 odstotkov. To tudi pomeni, da je bila potrjena vsaka druga v pobudi očitana kršitev.

1.3 PONOVI NADZOR

Inšpektorat v 2008 ni izvedel nobenega ponovnega nadzora.

2 UGOTOVITVE O OPRAVLJENIH NADZORIH

V rednih in izrednih nadzorih so inšpektorji ugotavljali različne kršitve zakonsko določenih standardov za ravnanje vrtcev in šol, vendar pa teh ugotovitev ni mogoče posplošiti v oceno, da je problematika spoštovanja zakonitosti in zaščite pravic otrok v vrtcih in drugih udeležencev izobraževanja v šolah pereča. V poročilu opozarjamo na nekatere pogostejše pomanjkljivosti, ki so se pokazale v vrtcih in šolah, ne glede na to, ali so ugotovljene ob opravljanju nadzora na terenu ali v ugotovitvenem postopku na sedežu Inšpektorata.

2.1 OČITANE IN POTRJENE KRŠITVE

Iz 401 pobude za izredni nadzor, ki so bile obravnavane na Inšpektoratu leta 2008, je izhajalo 459 očitanih kršitev (Tabela 8), kar pomeni, da so nekatere pobude vključevale več različnih očitanih kršitev.

Tabela 8: Razmerje med očitanimi in potrjenimi kršitvami

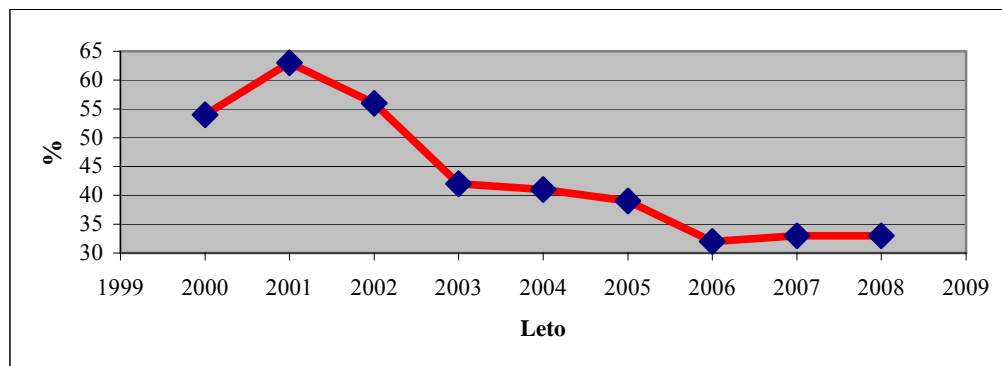
Področja kršitev	Očitane		Potrjene	
	število	%*	število	%**
izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja	213	46	85	40
izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalnih dejavnosti	34	7	13	38
organizacija vzgojno-izobraževalnega dela	22	5	5	23
uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev	33	9	11	33
vodenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin	3	1	2	67
ravnatelj ne uresničuje nalog	28	6	7	25
standardi in normativi	6	1	4	66
določanje višine prispevkov staršev in njihova poraba	12	2	6	50
izvajanje dejavnosti skladno z aktom, vpis v razvid, izvajanje koncesijske pogodbe	2	0	0	0
drugo (ni v pristojnosti inšpektorata)	106	23	18	17
Skupaj	459	100	151	33

* Stolpec % pri očitanih kršitvah kaže delež očitanih kršitev po področjih od skupnih 459 očitanih.

**Stolpec % pri potrjenih kršitvah kaže delež potrjenih kršitev od očitanih s posameznega področja.

Očitane kršitve so se v največjem deležu nanašale na izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja, in sicer 46 odstotkov, sledil je 23 odstotni delež kršitev, ki niso sodile v stvarno pristojnost Inšpektorata. Ker za preverjanje njihove utemeljenosti ni bil pristojen šolski Inšpektorat, so v tabeli prikazane v rubriki drugo. Nato sledi 9 odstotni delež s področja uresničevanja pravic in obveznosti strokovnih delavcev, 7 odstotni delež kršitev izpolnjevanja pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela, 6 odstotni pa je delež izpolnjevanja ravnateljevih nalog, 5 odstotni je delež organizacije vzgojno-izobraževalnega dela. Od 2 do 1 odstotni delež imajo področja določanje višine prispevkov staršev, standardi in normativi, vodenje pedagoške dokumentacije, ter na zadnjem mestu izvajanje dejavnosti skladno z aktom in vpisom v razvid.

Razmerje med očitanimi in potrjenimi kršitvami pokaže, da je bila tretjina (33 odstotkov) očitanih kršitev potrjena. Največji delež očitanih kršitev, kar v 67 odstotkih, je bil potrjen pri vodenju dokumentacije, sledi upoštevanje standardov in normativov v 66 odstotnem deležu, določanje prispevkov, uresničevanje pravic otrok in udeležencev izobraževanja, izpolnjevanje pogojev za izvajanje dejavnosti, uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev, izpolnjevanje ravnateljevih nalog, organizacija vzgojno-izobraževalnega dela ter drugo v 17 odstotnem deležu.

Graf 6: Delež potrjenih pobud v vrtcih in šolah

Opomba: Glej v povezavi s tabelo 8.

Graf 6 prikazuje, da upravičenost očitanih kršitev v pobudah ostaja enaka kot v preteklem letu. Od vseh 459 kršitev, očitanih v pobudah, se je v inšpekcijskih postopkih potrdilo 151 kršitev, kar je 33 odstotkov.

2.2 UGOTOVLJENE KRŠITVE

Inšpektorji so v inšpekcijskih postopkih rednega nadzorstva odkrili 289 kršitev, v postopkih preverjanja očitanih kršitev v izrednih nadzorih pa 151, kar je skupaj 440. Poleg tega je bilo na izrednih nadzorih ugotovljenih še 133 novih kršitev, ki niso bile nakazane v pobudah, a so bile ugotovljene na samem nadzoru. Skupaj je bilo torej leta 2008 ugotovljenih 573 kršitev, kar je 89 kršitev ali 18 odstotkov več kot leta 2007 (Tabela 9).

Tabela 9: Porazdelitev vseh kršitev, ugotovljenih na RN in IZN

Področja kršitev	Potrjene na IZN		Potrjene na RN	Skupaj	
	od očitanih	nove		št.	%
izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja	85	35	72	192	33
izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalnih dejavnosti	13	2	17	32	7
organizacija vzgojno-izobraževalnega dela	5	20	53	78	13
uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev	11	16	21	48	8
vodenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin	2	32	49	83	15
ravnatelj ne uresničuje nalog	7	21	49	77	13
standardi in normativi	4	3	11	18	3
določanje višine prispevkov staršev in njihova poraba	6	2	2	10	2
izvajanje dejavnosti skladno z aktom, vpis v razvid, izvajanje koncesijske pogodbe	0	0	4	4	1
drugo (ni v pristojnosti Inšpektorata)	18	2	11	31	5
Skupaj	151	133	289	573	100

Inšpektorji so na rednih in izrednih nadzorih v vrtcih in šolah ugotovili 573 kršitev, katerih ugotavljanje je v stvarni pristojnosti Inšpektorata. V nadaljevanju predstavljamo ugotovljene kršitve po posameznih področjih nadzora. Področja nadzora določa 12. člen ZSoll. V vseh letih je bilo prejetih največ pobud, ki so se nanašale na pravice in obveznosti udeležencev izobraževanja v vrtcu ter osnovni in srednji šoli.

Kot je razvidno iz podatkov v Tabelah 8 in 9, so inšpektorji na izrednih nadzorih od 213 očitanih kršitev, povezanih z uresničevanjem pravic in dolžnosti otrok ter udeležencev izobraževanja, potrdili kršitve v 85 vrtcih in šolah. Leta 2008 je bilo torej utemeljenih pobud s področja uresničevanja pravic in dolžnosti otrok ter udeležencev izobraževanja 46 odstotkov. Med temi je bilo kar 70 pobud ali 15 odstotkov takih, ki so se nanašale na ocenjevanje, 55 na druge težave vzgojno-izobraževalnega dela, 36 na zagotavljanje varnosti, 22 na uresničevanje kurikula, obremenitve in druge organizirane oblike dela, 15 na dopuščanje nasilnega ravnanja kot tudi na vzgojno ukrepanje.

2.2.1 Izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja

Iz Tabel 9 in 10 je razvidno, da je bilo na vseh nadzorih skupaj ugotovljenih 192 kršitev pravic otrok in udeležencev izobraževanja. Največ kršitev je bilo ugotovljenih pri ocenjevanju znanja, in sicer v 60 primerih ali v 31 odstotnem deležu, sledi vzgojno ukrepanje s 30 potrjenimi kršitvami ali 16 odstotnim deležem, varnost je bila kršena v 24 primerih in dopuščanje nasilnega ravnanja, ki je bilo ugotovljeno v 9 primerih oziroma petih odstotkih. Osem odstotni delež kršitev je bil

ugotovljen pri izvajanju kurikula, obremenitvah udeležencev in onemogočanju predvidenih oblik organiziranja. V področje drugo smo združili kršitve drugih pravic otrok, ki so se pojavljale v majhnem številu (strokovne pomanjkljivosti delavca pri vzgojno-izobraževalnem delu ipd.), zato skupaj predstavljajo sicer velik delež, kar 28 odstotkov, ki pa ga pri razvrščanju v preostalih deležih ne upoštevamo.

Tabela 10: Kršitve pravic otrok in udeležencev izobraževanja

Področja kršitev	Potrjene na IZN	Potrjene na RN	Skupaj	
			število	%
ocenjevanje	35	25	60	31
vzgojno ukrepanje	16	14	30	16
dopuščanje nasilnega ravnanja	9	0	9	5
zagotavljanje varnosti	15	9	24	12
kurikul, obremenitev, oblike	10	6	16	8
drugo	35	18	53	28
skupaj	120	72	192	100

Pri vseh področjih kršitev je prišlo do precejšnjega porasta, z izjemo ocenjevanja, kjer se število ni spremenilo, in dopuščanju nasilnega ravnanja, kjer je prišlo do upada (Tabela 11).

Tabela 11: Kršitve pravic udeležencev izobraževanja

PODROČJE KRŠITEV	2007	2008	indeks (08/07)
ocenjevanje	60	60	100,0
vzgojno ukrepanje	19	30	157,9
dopuščanje nasilnega ravnanja	12	9	75,0
zagotavljanje varnosti	16	24	150,0
kurikul, obremenitev, oblike	12	16	133,3
drugo	24	53	220,8
SKUPAJ	143	192	134,3

V nadaljevanju predstavljamo vsebine posameznih ugotovljenih kršitev pravic otrok in udeležencev izobraževanja.

2.2.1.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Kot vsa leta poprej je tudi v letu 2008 pogosto prihajalo do nesoglasij v postopkih ocenjevanja znanja tudi zaradi neustrezno uresničenih procesov pouka (obravnave vsebin, ponavljanja, utrjevanja, predvsem pa preverjanja pridobljenega znanja pred ocenjevanjem). Inšpektorji so leta 2008 ugotavljali veliko enakih kršitev kot v preteklih letih, tudi po deležu ostaja to področje na enaki ravni kot preteklo leto. Inšpektorji ugotavljajo, da ocenjevanje ni ustrezno v približno četrtini nadzorovanih šol. Prevladuje pisno ocenjevanje, ocenjevanje je slabo načrtovano, pisne naloge v posameznih primerih nimajo oblikovanih meril, v redovalnicah se pojavljajo vmesne ocene in znaki, merila ocenjevanja niso prej predstavljena učencem in dijakom oziroma staršem, ocene pri pisnem ocenjevanju ob preseženem predpisanem številu nezadostnih niso razveljavljene.

Število očitanih kršitev navedenega področja je ostalo na enaki ravni kot leto prej. Od 70 očitanih kršitev, povezanih z ocenjevanjem znanja, je bilo v inšpekcijskem postopku potrjenih 30 kršitev oziroma 20 odstotkov. Poleg tega so bile ugotovljene kršitve tudi na rednih nadzorih, tako da je bilo skupaj ugotovljenih 60 kršitev, kar je 31 odstotni delež vseh kršitev s področja pravic. Navajamo nekaj ugotovljenih nepravilnosti in kršitev s posameznih področij, ki se pojavljajo skoraj vsako leto:

- preverjanje znanja: ni opravljeno pred ocenjevanjem; ni ugotovljeno predznanje, doseganje učnih ciljev in standardov; preverjanje ni načrtovano;
- ocenjevanje znanja: ne poteka sproti in skozi vse šolsko leto; ocenjeno je znanje, ki ni določeno z učnim načrtom; pri ocenjevanju izbirnih predmetov in ocenjevanju v drugi ter tretji triadi v OŠ se pojavljajo delne ocene; ocenjujejo se domače naloge; učiteljica je učenčeve odgovore po tem, ko je pisne izdelke že ocenila, popravljala z zviševanjem točk, da ni bila presežena tretjina nezadostnih ocen, in še to le za učence z nezadostno oceno, ki se je tako spremenila v zadostno; frekvenca ocenjevanja na podlagi pisnega izdelka je prepogosta; pojavljajo se vmesne in delne ocene; »nms« ni obrazložen; standardov in meril ocenjevanja ni določil strokovni aktiv; vpis ocen ni bil opravljen v predpisanem roku; prekoračeno je število pisnih ocenjevanj na dan in v tednu; v ocenjevalnem obdobju ni bilo nobene ocene; ni bilo ponovnega ocenjevanja; ni analize vzrokov za neuspeh; še vedno se dogaja, da pisne naloge učencem niso izročene; učitelj instrumenta ni seznanil učenca s pridobljeno oceno pri letnem izpitu; pisne naloge so prezahtevne in preobsežne;
- javnost ocenjevanja: merila ocenjevanja, cilji in standardi niso predstavljeni; meje za ocene in točkovniki niso znani pred ocenjevanjem; obveščanje o rezultatih ni sprotno; ni omogočen vpogled v ocenjene pisne izdelke;
- določitev splošnega uspeha: razrednik ni oblikoval predloga splošnega uspeha v sodelovanju z učenci; po izpitu ni odločal učiteljski zbor; neupoštevanje dosežkov in aktivnosti; določanje uspeha po aritmetični sredini; določanje splošnega uspeha ni razvidno iz zapisnikov;
- izpiti: neustrezna sestava komisij; preobsežne in prezahtevne naloge na popravnem izpitu; višja šola predmetnih izpitov, ki se opravljajo tretjič, ne izvaja pred komisijo;
- postopek obravnave ugovorov: nepravilno sestavljena komisija; komisija ni vodila zapisnika o postopku reševanja in se ni opredelila do vseh ugovornih navedb.

2.2.1.2 Vzgojno ukrepanje

V prejetih pobudah je bil Inšpektorat opozorjen na 15 domnevnih kršitev s področja vzgojnega ukrepanja, ki so se potrdile v 9 primerih. Na izrednih nadzorih z drugimi očitanimi kršitvami je bilo ugotovljenih še dodatnih 7 kršitev. Na rednih nadzorih je bilo ugotovljenih še 14 kršitev, kar

pomeni, da so bile navedene pravice kršene v 30 primerih, kar predstavlja 16-odstotni delež vseh kršitev s tega področja. Ugotovljene kršitve v izrekanju vzgojnih ukrepov so po vsebini podobne kot v preteklem letu. Nanašajo se na nepravilno vodenje postopka izrekanja, ki se kaže tudi v pomanjkljivo oziroma neustrezno vodeni dokumentaciji o postopku, predvsem pri vodenju map vzgojnih ukrepov (ni predloga za vzgojno ukrepanje, sklep nima obrazložitve, itn.), kar največkrat kaže na nedoslednosti pri vodenju postopkov. Pogoste pomanjkljivosti so na primer, da ni zagovora dijaka, ni pridobljenih mnenj, ni upoštevana postopnost izrekanja ukrepov, očitano dejanje ni okvalificirano kot kršitev, itn., večkrat v postopku tudi niso zbrana vsa dejstva in dokazi za očitano dejanje. Prav tako se pri oblikovanju predloga za odločitev o vzgojnem ukrepu premalo upošteva osebna zrelost kršitelja, nagibi, okoliščine dogodka, postopnost in posledice ukrepanja. Navajamo nekaj najpogostejših pomanjkljivosti in nepravilnosti:

- pomanjkljivo vodenje postopka izrekanja vzgojnega ukrepa: ni dokumentacije o dejanjih v postopku; niso opravljeni vsi predpisani postopki pred izrekom ukrepa, učencu na primer ni bila dana možnost zagovora; neutemeljenost izrečenega opomina; starši pred izrekom ukora oddelčnega učiteljskega zbora niso bili obveščeni o kršitvah;
- izdani sklep oziroma obvestilo o vzgojnem ukrepu ne vključuje ustrezne obrazložitve ali pa je ta skopa, brez konkretnih ugotovitev;
- šola za dokazane kršitve šolskega reda ne izreka vzgojnih ukrepov; razredniki in ravnatelj ne obravnavajo vzgojne problematike;
- postopek ugotavljanja kršitve in odločanje nista skladna s Pravilnikom o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli oziroma Pravilnikom o šolskem redu v srednjih šolah; nepopolno je izpeljan dokazni postopek pred izrekom ukrepa;
- odgovornost učencev za kršitev ni bila dovolj pretehtana in dokazana; vzgojni ukrepi niso bili ustrezno utemeljeni; neustrezno ukrepanje – gojence pošiljajo domov in jim za kazen izrekajo prepoved hrane; ocenjevanje znanja se izrablja za vzgojni ukrep;
- posamezne šole vodijo evidenco vzgojnih ukrepov v nasprotju s šolskimi predpisi;
- neustrezno vročanje obvestil;
- šolska pravila o izrekanju vzgojnih ukrepov ne določajo načina vključitve dijaka v druge oblike dela, kot tudi, da pred sprejetjem niso bila pridobljena soglasja organov šole.

2.2.1.3 Nasilna dejanja ali ravnanja strokovnih delavcev

Najprej moramo poudariti, da Inšpektorat ni vključen v obravnavo vseh primerov nasilnih dejanj in ravnanj v vrtcih in šolah. Vodstva zavodov so namreč dolžna tudi sama in brez posredovanja šolske inšpekcije uvesti in izpeljati ustrezne postopke proti storilcem tovrstnih dejanj (disciplinski postopek, suspenz, prijava policiji in centrom za socialno delo). Število pobud zaradi domnevnega nasilnega ravnanja s strani strokovnih delavcev, ki so bile posredovane na Inšpektorat RS za šolstvo, kot tudi število potrjenih kršitev, je bilo v letu 2008 v upadu (prijavljenih 15 in potrjenih 9), kar je razvidno iz Tabele 9. V vseh primerih pobud je šlo bodisi za domnevno fizično ali psihično nasilje, pri čemer navajamo nekaj primerov domnevnih nasilnih oziroma grobih ravnanj učiteljev:

- učitelj vlekel za ušesa in lasal ter verbalno zmerjal;
- učitelj stiskal za vrat in brado ter stresal za roke in ramena, kadar učenci niso znali ali niso naredili domače naloge;
- sum učiteljeve spolne zlorabe mladoletne osebe;
- sum o neprimerni osebni vpletenosti učitelja v problematično skupnost, ki naj bi bila vpletena v nezakonita dejanja;
- vzgojitelj je v oddelku 2-4 letnih otrok s kričanjem in udarjanjem z roko po mizi izvajal nasilje;
- učitelj kriči na učence in z neprimernimi opazkami izpostavlja posameznike;

- učitelj se neprimerno vede do učencev, jih besedno žali;
- učitelj spolno nadlegoval učenko.

V primerih ugotovljenega fizičnega obračunavanja z udeleženci izobraževanja (otroci, učenci, dijaki) ali grdega ravnanja oziroma psihičnega nasilja so inšpektorji podali predloge za uvedbo disciplinskih postopkov zoper strokovne delavce in/ali zadevo s prijavo kaznivega dejanja odstopili v nadaljnjo obravnavo pristojnim organom pregona (policija, tožilstvo). V posameznih primerih so bili z ugotovljenimi kršitvami in izrečenimi ukrepi za njihovo odpravo seznanjeni tudi ustanovitelji.

Posebej poudarjamo, da v nobenem od obravnavanih primerov niso bili izpolnjeni pogoji za izrek suspenza, ker so okoliščine zahtevale drugačno ukrepanje.

2.2.1.4 Zagotavljanje varnosti

V zvezi z zagotavljanjem varnosti otrok in udeležencev izobraževanja je Inšpektorat prejel 36 pobud, od tega 12 za uvedbo nadzora v VRT, 24 v OŠ. V 11 primerih so bile očitane kršitve potrjene, devet kršitev je bilo ugotovljenih še na rednih nadzorih in štiri na izrednih. Delež vseh kršitev iz naslova zagotavljanja varnosti je 12 odstoten.

Šole in vrtci zagotavljajo varnost z ustreznimi prostori in opremo, kar se ugotavlja že v postopku vpisa v razvid. V nadaljevanju jo zagotavljajo z ustreznim številom otrok oziroma učencev ali dijakov v oddelkih in skupinah ter s tem povezanim spoštovanjem predpisanega normativa za pedagoško delo in spremstvo strokovnih delavcev. Šola mora zagotoviti varnost udeležencev izobraževanja tudi ob različnih drugih oblikah dejavnosti in v okviru pouka v oddelku ter z nadzorom nad otroki med odmorom. V vrtcu se zagotavlja varnost tudi s predpisano sočasno prisotnostjo dveh strokovnih delavcev v oddelku. Leta 2008 so bile ugotovljene pomanjkljivosti in kršitve zlasti zaradi neupoštevanja standardov in normativov ter nevestnega opravljanja dežurstva strokovnih delavcev med dejavnostmi in med odmori, in sicer:

- šola: pri izvedbi športnega dne, v okviru katerega so se peljali po reki, šola staršev in učencev ni ustrezno seznanila z osnovami upravljanja plovil, vedenjem na vodi, ukrepanjem v primeru prevrnitve; šola ne zagotavlja varnega in ustreznega šolskega prevoza vsem učencem; šola nima nadzora nad varnostjo in prostorskimi pogoji za izvajanje interesne dejavnosti streljanja;
- vrtec: ima vhod za zaposlene odklenjen, vrata so brez varoval, ni vrat med igralnico in vhodom, zato bi lahko otrok neovirano odšel na parkirišče; vrtec nima ustreznih vhodnih vrat in ograje, ki bi preprečevala nenadzorovane izhode otrok iz vrtca; vrtec na zunanem igrišču, ki je še gradbišče, nima postavljene varovalne ograje, ki bi otrokom preprečila dostop na igrišče; vrtec ima poškodovano stopnišče ob ograji igrišča, ki zaradi ostrih in rjastih robov predstavlja nevarno območje za igro otrok; vrtec ne izpolnjuje tehničnih pogojev za prostor in opremo vrtca (ni kljuge na vratih, električne vtičnice); vrtec ni zagotavljal varnosti otrok in osebja zaradi nasilnih staršev; v vrtcu ni poskrbljeno za varnost otrok, saj so vhodna vrata odprta, otroci imajo prost dostop v prostore šole; vzgojitelj je neopravičeno opustil nadzor nad otroki in zapustil stavbo vrtca; v vrtcu niso zagotovljeni minimalni tehnični pogoji za prostor in opremo.

2.2.1.5 Uresničevanje pravic udeležencev izobraževanja s posebnimi potrebami

Leta 2008 je bilo preverjeno uresničevanje pravic udeležencev izobraževanja s posebnimi potrebami na enaki ravni kot lani. Inšpektorat je prejel 17 prijav, ki so se navezovale na kršenje

njihovih pravic, in sicer je bilo pregledanih 13 OŠ, dve SŠ in dva ZPP. V postopkih je bilo potrjenih 7 kršitev, in sicer:

- nedosledno izvajanje vsebine individualiziranega programa;
- strokovna skupina za izdelavo individualiziranega programa ni opravila nalog v smislu določil od 27. do 30. člena ZUOPP – programa ni prilagajala glede na razvoj in napredek učenca, ob koncu šolskega leta ni preverila ustreznosti programa;
- šola ni zagotovila ustreznega izvajalca dodatne strokovne pomoči učencem na podlagi izdanih odločb o usmeritvi;
- šola ne zagotavlja ustreznega spremljevalca;
- za učenca ni bil narejen načrt svetovalnega in drugega strokovnega dela svetovalne službe;
- dodeljena individualna pomoč učencem s posebnimi potrebami v posameznih primerih ne poteka skladno z izdano odločbo (na primer obseg, poklicna ustreznost strokovnih delavcev, nedosledno izvajanje pomoči, prilagajanje pouka in ocenjevanje znanja).

2.2.1.6 Obremenitev udeležencev izobraževanja, izvajanje kurikula in oblik organiziranja dela, izleti, ekskurzije, šola v naravi

Z navedenih področij je bilo očitanih 22 kršitev in potrjenih 10, ki so bile ugotovljene na izrednih nadzorih. Na rednih nadzorih je bilo ugotovljenih še 6 kršitev. Navajamo nekaj najbolj značilnih:

- obremenitev: učitelj zavezuje učence, da morajo hoditi k dopolnilnemu pouku iz predmeta; šola ne izvaja pouka angleščine; v gimnaziji odpadajo ure matematike;
- izvajanje predpisanega kurikula: učitelj ni izvedel pouka, ker je učence poslal kar domov; vrtec ne uresničuje vsebin predpisanega kurikula v skupini 3-6 letnih otrok v delu, ki se nanaša na obveščanje staršev; srednja šola ima majhno realizacijo pouka psihologije;
- oblike organiziranja: učitelji so imeli govorilne ure s starši na hodnikih šole, ker so bili vsi prostori oddani v najem, s čimer staršem ni bila zagotovljena pravica do zasebnosti; šola učencu ni dovolila udeležbe na ekskurziji, ker starši niso plačali stroškov malice; osnovna šola ne izvaja dodatne strokovne pomoči skladno z odločbo o usmeritvi, poleg tega učno pomoč izvajajo učitelji z neustrezno izobrazbo; vsi oddelki šole nimajo svojih predstavnikov v šolski skupnosti; šola v naravi s plavalnim tečajem za učence tretjega razreda ni bila načrtovana v letnem delovnem načrtu šole.

2.2.1.7 Drugo

Inšpektorji so na nadzorih ugotavljali še nekatere druge kršitve, ki prav tako pomenijo omejevanje ali kratenje pravic otrok in udeležencev izobraževanja. Med 35 očitanimi kršitvami so inšpektorji potrdili utemeljenost navedb v 18 primerih. Na rednih nadzorih je bilo dodatno ugotovljenih še 35 kršitev, kar predstavlja skupaj 28 odstotni delež kršitev otrokovih pravic. Med temi kršitvami so naslednje:

- v dijaškem domu mirno učenje ni omogočeno;
- dijakom ni zagotovljen subvencionirani topli obrok;
- šola je učencu prepovedala prejemanje šolskega kosila;
- šola pri izvajanju športnih dni ne nudi vsaj enega obroka hrane dnevno;
- postopek akceleracije je potekal v nasprotju s pedagoško doktrino;
- učitelj zaslišuje posamezne učence v kabinetu;
- v prostorih vrtca ni objavljene publikacije na vidnem mestu;
- šola ni poskrbela za strokovno obravnavo učenca zaradi njegovega nasilnega vedenja do sošolcev;

- učencem je bila prepovedana udeležba na izletu ali ekskurziji;
- šola ni oblikovala meril za podelitev pohval in nagrad;
- šola nima hišnega reda;
- ni bil imenovan mentor skupnosti učencev;
- šola ne dela z nadarjenimi učenci;
- ravnateljica ni odločala o vlogah za pridobitev statusa;
- svet šole in svet staršev ne obravnavata pobud in mnenj skupnosti učencev;
- šola ni obvestila učencev in staršev o možnosti pridobitve statusa;
- izdelani individualizirani programi na podlagi odločb o usmeritvi so pomanjkljivo sestavljeni, starši niso korektno povabljeni k sodelovanju.

2.2.1.8 Izvedenci

Ob koncu tega poglavja želimo posebej poudariti, da je bilo v poročevalnem obdobju odrejeno dokazovanje z izvedenci za pedagoško področje v 20 inšpekcijskih zadevah. V primerjavi s preteklim letom je to 53 odstotkov več. V postopke so bile vključene štiri SŠ, 15 OŠ in 1 VS. Zaradi očitkov o neustreznem in nekakovostnem vzgojno-izobraževalnem delu (pouk, delo v skupini otrok) ter neustreznem odnosu vzgojitelja do otrok oziroma učitelja do učencev in dijakov so izvedenci presojali v več primerih ter pripravili izvedenska mnenja. Izvedenci so v 16 primerih potrdili očitane kršitve, v 4 pa so jih zavrnil. Tako so izvedenci preverjali:

- ustreznost sestave in zahtevnosti pisnih nalog, čas za njihovo reševanje ter ocene pisnih izdelkov;
- raven zahtevanih standardov znanja v pisnih nalogah;
- primernost strokovnosti pouka, uresničitve ciljev in uporabe ustreznih metod ter kakovost razlage in komunikacije v oddelku;
- ustreznost izvajanja postopka hitrejšega napredovanja - akceleracije učenca iz 1. v 2. razred;
- ustreznost izdelave individualiziranega programa in izvajanja dodatne strokovne pomoči ter ocenjevanja znanja za predmet matematika; za predmet kljunasta flavta in vodenja šolske dokumentacije;
- izvajanje pouka angleščine v 9. razredu, matematike v GIM, predmeta športne vzgoje v 9. razredu OŠ, pouka in ocenjevanja v 4. razredu (vodenja pouka, ocenjevanje, komunikacija, odnos);
- ugotavljanje predpisanih materialnih pogojev za izvajanje višješolskega programa Informatika;
- ustreznost uporabe Wambachove metode opismenjevanja v 2. razredu;
- pripravo in uresničitev individualnega programa, povezanega z odločbo o usmeritvi učenca;
- ustreznost pisnega dela izpita za ocenjevanje znanja učenca s posebnimi potrebami, določenega po ugovoru zoper zaključeno oceno pri matematiki v 9. razredu;
- ustreznost učnega procesa matematike v 3. letniku gimnazije (načrtovanje, izvedba pouka, komunikacija);
- uresničevanje odločbe o usmeritvi v izobraževalni program z dodatno strokovno pomočjo;
- ustreznost pisnega preizkusa znanja glede na cilje in standarde znanja v 9. razredu, v 2., 3. in 4. letniku srednje šole, 8. razredu pri predmetu slovenščina, 1. letniku gimnazije, angleščine v 5. razredu, fizike in nemščine v gimnaziji (ustreznost časa za reševanje, primernost oziroma težavnost nalog in vrednotenje pisnega preizkusa znanja); načrtovanje priprav in izvajanje pouka;
- ustreznost pouka glede na izdano odločbo o usmeritvi in s tem povezano uspešnost učenca.

2.2.2 Izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

V številu pobud, ki so navajale neizpolnjevanje pogojev (statusnih, kadrovskih in materialnih), je zaznati 62 odstotno zmanjšanje. Med 34 prejetimi pobudami jih je 23 navajalo neizpolnjevanje kadrovskih pogojev za delo, kar se je potrdilo v 13 primerih. Dodatno so inšpektorji na nadzoru ugotovili še dve kršitvi. Kršitve pri izpolnjevanju statusnih in drugih pogojev za izvajanje dejavnosti so inšpektorji ugotavljali tudi na rednih nadzorih, predvsem v osnovnih šolah, ki imajo tudi enote vrtca, v srednjih šolah, v izobraževanju odraslih ter za posamezne programe v višji strokovni šoli. Odkritih je bilo še 17 kršitev. Iz Tabel 8 in 9 izhaja, da so se potrdile kršitve v 32 primerih, kar predstavlja 7 odstotni delež vseh ugotovljenih kršitev. Navajamo naslednje:

- posamezni strokovni delavci ne izpolnjujejo pogojev za delo (nimajo predpisane izobrazbe, opravljenega strokovnega izpita, pedagoško-andragoške izobrazbe), in sicer v 15 primerih. Šole sicer prosta delovna mesta objavljajo javno, največkrat potrebe po delavcu prijavijo zavodu za zaposlovanje, a ob tem navedejo, da ne želijo njegovega sodelovanja. Taki primeri so bili odstopljeni v nadaljnjo obravnavo delovni inšpekciji;
- posamezne šole nimajo ažurnih vpisov statusnih sprememb v sodni register;
- materialni pogoji niso povsod izpolnjeni; šola nima certifikata o neoporečnosti mivke;
- šola za izvedbo maturitetnega izpita ni zagotovila materialnih pogojev;
- vsebina pečatov šol in vrtcev v štirih primerih ni skladna z ZOFVI oziroma ustanovitvenim aktom.

2.2.3 Izpolnjevanje standardov in normativov

V 6 pobudah je bilo sporočeno domnevno kršenje standardov in normativov za izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela, vendar so se v inšpekcijskem postopku navedbe iz pobud izkazale za resnične le v štirih primerih. Pri rednih nadzorih so inšpektorji v 11 primerih ugotovili nespoštovanje predpisanih normativov in standardov, kot na primer:

- VRT: več oddelkov in skupin je bilo oblikovanih v nasprotju s standardi in normativi, na primer kombiniran oddelek v nasprotju s 34. in 35. členom Pravilnika o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje predšolske vzgoje; vrtci niso pridobili soglasja ustanovitelja za povečanje števila otrok v oddelkih; ni bila zagotovljena sočasna prisotnost dveh strokovnih delavcev v oddelku in v predpisanem obsegu; vrtec ne izpolnjuje pogojev, ki jih določajo minimalni tehnični pogoji za prostor in opremo.
- OŠ: oddelki podaljšanega bivanja ter skupine jutranjega varstva niso bili oblikovani skladno z normativi oziroma soglasjem MŠŠ za povečano število učencev v oddelku oziroma skupini. Prostori v OŠ ne izpolnjujejo predpisanih materialnih pogojev za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje.

2.2.4 Organizacija vzgojno-izobraževalnega dela

V to področje sodijo dnevna, tedenska in letna organizacija dela, katere pomembni del je tudi načrtovanje dela zavoda kot celote, dela strokovnih delavcev in strokovnih organov. Inšpektorji so, podobno kot leta 2007, v približno četrtini opravljenih rednih nadzorov še vedno ugotavljali nesistematično letno načrtovanje, ravnatelji na primer niso pridobili potrebne podpore pri starših ter pri učiteljskem oziroma vzgojiteljskem zboru in so zato načrti zgolj formalistični. Neažurnost se kaže tudi v letnih pripravah učiteljev: razporeditev učne snovi ne ustreza prenovljenemu učnemu načrtu oziroma spremenjenemu predmetniku. Od 22 očitanih kršitev, ki so bile povezane z organizacijo dela vrtcev in šol, so inšpektorji ugotovili, da je 5 očitanih kršitev

utemeljenih. V 53 primerih zavodov so bile ugotovljene takšne kršitve še na rednih nadzorih, skupaj jih je bilo torej 78, kar je 13 odstotni delež vseh ugotovljenih kršitev (Tabela 9). Navajamo nekaj značilnih primerov pomanjkljivosti in kršitev:

- strokovni aktivni ne delujejo skladno s 64. členom ZOFVI; sveti staršev ne vključujejo vseh predstavnikov staršev oddelkov; svet staršev se ne sestaja, ker ni bil obveščen ali celo ni konstituiran; na podružnici svet staršev ni ustanovljen; šola ni sprejela hišnega reda; šola je dejavnost šole v naravi izvajala v času počitnic in v času pouka prostih dni; šola ima v maturitetni tečaj vpisanih večje število dijakov, kot dopuščajo normativi in tudi ni pridobila soglasja.
- VRT: ustanovitelj ni podal soglasja k LDN vrtca; postopek vpisa in sprejema otroka ni potekal skladno z ZVrt; starši niso bili obveščeni o reševanju vlog v predpisanem roku; sočasna prisotnost v oddelku je bila krajša od šest oziroma štiri ure dnevno; organi vrtca oziroma šole ne obravnavajo zadev, ki so v njihovi pristojnosti (na primer nepravčasna priprava LDN in sprejem na svetu zavoda, svet staršev in učiteljski zbor LDN ne obravnavata, svet staršev ne izreče soglasja za nadstandardni program, itn.).
- OŠ: v posameznih osnovnih in srednjih šolah je realizacija ur pouka še vedno majhna (ob tem pa iz dokumentacije ni razvidno, da bi učiteljski zbor to problematiko obravnaval in ustrezno ukrepal). Realizacija ur dodatne strokovne pomoči ter ur dodatnega in dopolnilnega pouka ni pregledna, delo šolske skupnosti ni skladno s pravilnikom, fonda ur za dodatni in dopolnilni pouk na šolah namenjajo največkrat samo za pomoč učno šibkim učencem, ne pa tudi nadarjenim; hišni red ni v celoti skladen s 27. členom Pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli; šola ni organizirala šolskega parlamenta; ne izvaja dodatne strokovne pomoči učenki s posebnimi potrebami skladno z odločbo o usmeritvi; prekoračeno je tedensko število ur za oddelčne skupnosti; ne deluje strokovni aktiv; šola ni imenovala vseh staršev v svet staršev; ravnatelj ni imenoval strokovnih organov, ki jih določa 60. člen ZOFVI.
- GŠ: postopki vpisa učencev v prvi razred in višje razrede so potekali v nasprotju s šolskim koledarjem; šola namenja individualno oziroma skupinsko pomoč iz fonda 81. člena ZOFVI le za nadarjene učence, ne pa tudi za učence s primanjkljaji; ne omogoča vsem učencem 20-minutnega odmora; nepopoln LDN.
- SŠ: šola ni izvedla maturitetnega tečaja skladno s šolskim koledarjem; realizacija praktičnega pouka presega ali ne dosega načrtovanega števila ur; strokovni aktivni niso uskladili načinov in meril ocenjevanja; ni sprejetih meril za podeljevanje nagrad in pohval; v LDN ni določenih rokov, načinov in pogojev za opravljanje izpitov; učiteljski zbor ne analizira učnega uspeha ob zaključenem ocenjevalnem obdobju.
- IO: realizacija programa ni skladna s predpisanim predmetnikom; obseg nekaterih predmetov programa ni skladen s predmetnikom in navodili o prilagajanju; nepopoln andragoški zbor; strokovni aktivni sploh niso konstituirani ali pa ne delujejo skladno s 64. ZOFVI in 18. členom ZIO; andragoški zbor ni obravnaval LDN in ni podal mnenja; opravljeno je manj ur, kot jih predpisuje predmetnik. V izobraževanju odraslih se tako kot pretekla leta pojavlja neusklajenost izvedbenih predmetnikov s predpisanim številom ur programa in realizacijo.
- VSŠ: višja šola ni izvedla PD po predpisanem programu, predavateljski zbor, strokovni aktivni in študijska komisija ne opravljajo vseh nalog, ki jih predpisuje ZVSI; strokovni organi in strateški svet ne delujejo; LDN nima predpisanih vsebin (študijski koledar, ni razporeditve študentov v skupine, izpitnih rokov, ni programa dela organov); predavateljski zbor ni obravnaval letnega poročila o kakovosti; študijska komisija ni sodelovala s študenti; predavateljski zbor ni določil načina in roka za vpogled v pisni izdelek; kandidatom za vpis je bil vpis onemogočen.

Kršitve in slabosti v organizaciji dela se v različnih oblikah in z različno intenzivnostjo kažejo tudi v pomanjkljivem uresničevanju pravic otrok in drugih udeležencev izobraževanja, v izpolnjevanju pogojev za delo, uveljavljanju predpisanih standardov in normativov ter vodenju šolske dokumentacije in različnih evidenc.

Inšpektorji tudi za leto 2008 ugotavljajo, da je realizacija načrtovanega obsega pouka v posameznih primerih še vedno slaba, kar pomeni, da je pravica učencev in dijakov do pouka po predmetniku v teh primerih neuresničena. Šole temu zakonsko predpisanemu delu še vedno ne namenjajo dovolj pozornosti. Realizacije pouka ne spremljajo sproti, niti ob koncu ocenjevalnih obdobj, temveč šele ob koncu šolskega leta, ko je ni več mogoče popraviti. Vodstva šol in strokovni delavci pogosto sprejmejo tako realizacijo kot nekaj, na kar ne morejo vplivati in česar se tudi ne da izboljšati, saj inšpektorji v šolski dokumentaciji največkrat niso zasledili ukrepov za izboljšanje.

2.2.5 Uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev

Tudi leta 2008 se je izkazalo, da je večina prispelih pobud, ki so se nanašale na uresničevanje pravic strokovnih delavcev, sodila v pristojnost Inšpektorata RS za delo. V okviru stvarne pristojnosti so inšpektorji za šolstvo v tem delu ugotavljali zgolj ustreznost pridobljene stopnje in smeri izobrazbe strokovnih delavcev. Preverjanje ustreznosti sklepanja delovnega razmerja in ukrepanje v primerih kršitev pravic, ki izhajajo iz delovnega razmerja, pa so odstopali Inšpektoratu RS za delo. Utemeljenost pobud, ki jih je bilo v vsem letu 33, se je potrdila v 11 primerih. V zvezi z izpolnjevanjem delovne obveznosti strokovnih delavcev je bilo na nadzorih ugotovljenih še 37 kršitev, predvsem neizpolnjevanje delovnih nalog, predpisanih z ZOFVI. Iz Tabele 7 je razvidno, da takšne kršitve predstavljajo 8 odstotni delež vseh ugotovljenih kršitev:

- ugotovljena je neustrezna in nepedagoška komunikacija nekaterih učiteljev z dijaki oziroma učenci (neprimerno naslavljanje, žalitve, kričanje) in neupoštevanje dijaka kot enakovrednega sogovornika v vzgojno-izobraževalnem procesu;
- nekateri strokovni delavci v šolah niso naredili letnega načrta dela za pouk predmeta oziroma letne priprave na vzgojno-izobraževalno delo;
- učitelji se na delo ne pripravljajo vsak dan in ne izpolnjujejo uradne dokumentacije skladno z navodili;
- posamezni ravnatelji premalo spremljajo neposredno vzgojno-izobraževalno delo strokovnih delavcev;
- nekateri razredniki ne analizirajo učno-vzgojne problematike oddelka in ne sodelujejo s starši pri reševanju težav posameznega učenca;
- VRT: strokovna skupina ne deluje skladno z določili ZUOPP; vzgojitelji puščajo otroke same na hodnikih in igralnicah, predčasno pred iztekom delovne obveznosti zapuščajo oddelke; ne obveščajo staršev; ugotovljeno je neskladje ur z letnim načrtovanjem;
- OŠ: majhna realizacija pouka pri posameznem predmetu ni bila obravnavana; strokovni delavci ne izpolnjujejo vseh svojih dolžnosti v šoli; ugotovljeno je zamujanje k pouku; neredno je izvajanje dopolnilnega pouka, tako da so rezultati preverjanja znanja slabi; pedagoško dokumentacijo vodijo zunaj šolskih prostorov; šolska svetovalna služba pred izvajanjem individualne učne pomoči ni pridobila ustreznega pisnega soglasja staršev; razrednik pri izrekanju vzgojnega ukrepa ni opravil vseh predpisanih postopkov, ki jih določa Pravilnik o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli; posamezni učitelji ne hranijo dokumentacije o svojem delu v šolskih prostorih; strokovni delavci z učenci, ki so jim izdane odločbe, ne opravijo predpisanega števila ur strokovne pomoči; šolski pedagog ne izpolnjuje vseh svojih delovnih obveznosti; strokovni delavci ob poškodbah in nesrečah otrok ne

obveščajo zakonitih zastopnikov; razredniki na roditeljskih sestankih niso izvedli ustreznih postopkov za volitve predstavnikov staršev v svet staršev; posamezni učitelji nimajo sprejetih meril za ocenjevanje znanja; niso uskladili načinov in meril za pisno ter ustno ocenjevanje znanja v okviru strokovnega aktiva; razrednik ni obveščal ravnatelja o problematiki razreda;

- SŠ: učitelj se ne pripravlja na pouk; strokovni aktivni za ocenjevanje niso usklajevali standardov znanja; strokovni delavci ob naznanitvi suma spolne zlorabe ne obveščajo vseh ustanov, ki so pristojne za zaščito mladostnikov in obravnavo kaznivih dejanj; ne vodijo pedagoške dokumentacije o delu v razrednih skupnostih; ugotovljeno je zamujanje k pouku in nepedagoško ravnanje; izvajanje pouka je v neskladju s pedagoškimi načeli in zakonskimi določili.

Ker navedene kršitve pomenijo neizpolnjevanje delovnih obveznosti strokovnih delavcev, so inšpektorji ukrepali na podlagi 14. b člena ZSoll in podali predloge za uvedbo postopka ugotavljanja odgovornosti strokovnega delavca.

2.2.6 Vodenje dokumentacije in izdajanje javnih listin

Inšpektorji ugotavljajo, da ravnatelji vrtcev in šol vodenju pedagoške dokumentacije in evidenc še vedno namenjajo premalo pozornosti. Dokumentacijo in evidence, ki jih določajo predpisi, večinoma sicer imajo, vendar jih vodijo premalo skrbno. Trajne dokumentacije ne urejajo sproti, podatki v matičnih knjigah in osebnih oziroma matičnih listih so pogosto netočni ali pomanjkljivi. Tudi evidenca pouka in vzgojnega dela je površna, zapisniki o delu organov šole so pogosto brez vsebine in nimajo priloženih gradiv. Nadzori leta 2008 so pri urejenosti, vodenju in hranjenju obvezne pedagoške dokumentacije ponovno potrdili več pomanjkljivosti in kršitev kot v preteklem letu, saj je bilo ugotovljenih skupaj 83 kršitev. Podani sta bili dve pisni pobudi, povezani z domnevnimi kršitvami pri vodenju dokumentacije in izdajanju javnih listin. Potrdili sta se dve. Več površnosti in nepravilnosti so inšpektorji odkrili na rednih nadzorih (49).

Navajamo primere nepravilnosti po vrstah zavodov, ki so praviloma podobni kot v letu 2007:

- VRT: osebne mape otrok s posebnimi potrebami niso vodene; komisija za sprejem otrok v vrtec vodi nepopolno dokumentacijo o postopku reševanja pritožb; ni zapisnika o uničenju dokumentacije; ne vodijo evidence vpisanih in vključenih otrok; vzgojiteljice pomanjkljivo vodijo pedagoško dokumentacijo; ni sprotnega evidentiranja predpisanih podatkov v imenik otrok; pomanjkljivo so vodene kronike;
- OŠ, OŠPP: osebne mape učencev, ki potrebujejo pomoč in svetovanje, so nepopolne in niso shranjene v ustrezno varovanih omarah; ugotovljeno je beleženje zapisov o vzgojni problematiki v dnevnik oddelka; učitelji ne vodijo predpisane dokumentacije o nivojskem pouku; pomanjkljivo je vodena dokumentacija o postopkih vzgojnega ukrepanja in dodeljevanju statusa športnika ali kulturnika; nepopolna je dokumentacija o delu organov; nepopolna publikacija o šoli in nepopoln LDN; strokovni delavci ne izdelajo sprotnih priprav na pouk; evidenca dopolnilnega in dodatnega pouka je nepopolna; ure oddelčne skupnosti niso vpisane v dnevnik; šole za zbiranje nekaterih podatkov niso pridobile predpisanega soglasja staršev;
- GŠ: ni pridobljenih soglasij staršev skladno s 6. členom Pravilnika o dokumentaciji v glasbenih šolah;
- SŠ: ni dokumentacije o roditeljskih sestankih; izpitna komisija ni izpolnila predpisanega obrazca o poteku popravnega izpita s temami pisnega dela; ne vodijo se mape vzgojnih ukrepov; pomanjkljivo so vodeni dnevnik in redovalnice, evidence prijavljenih kandidatov za vpis ter dokumentacija o statusih dijakov, kronika in matične knjige; popravki v dokumentih

niso opravljeni kot je uradno določeno; ni evidenc o izdanih spričevalih; dnevniki nimajo evidentiranih napovedi in analiz pisnih nalog;

- IO: pomanjkljivo pisani zapisniki zaključnih izpitov in poklicne mature; neuradni popravki; sklep o priznavanju izpitov ima nepravilno pravno podlago; kronika ni bila vodena; pomanjkljivo so vodene predpisane evidence; ni evidence pouka; pisni izdelki niso vrnjeni udeležencem izobraževanja;
- VSŠ: šole ne izdajajo indeksov; ne vodijo in ne hranijo zapisnikov o izpitih; pomanjkljivo so vodeni osebni listi študentov.

2.2.7 Določanje prispevkov staršev in njihova namenska poraba

Spornost pri določanju prispevkov je bila očitana v navedbah 12 domnevnih kršitev, ki so bile potrjene v šestih primerih, nato so bile odkrite še 4 kršitve in sicer:

- pogodba o nudenju prehrane učencem ni korektna;
- šola pobira prispevek staršev za izvajanje podaljšanega bivanja v nasprotju s predpisi;
- upravni odbor šolskega sklada ni bil pravilno imenovan, interni akt o delovanju sklada ni usklajen z novelirano zakonodajo;
- dijaški dom nezakonito pobira prispevke s strani staršev za čiščenje strehe, sporen najem koles in nepravilno obračunavanje oskrbnin;
- prispevek za šolo v naravi s tečajem plavanja ni bil izračunan skladno s Pravilnikom o financiranju šole v naravi;
- ugotovljeno je bilo neupravičeno zaračunavanje stroškov materiala za pouk in za uporabo garderobnih omaric.

2.2.8 Opravljanje nalog ravnatelja

Pobudniki so vodstvom šol v 28 pobudah očitali, da ravnatelji ne opravljajo nalog pedagoškega vodje in varuha učenčevih oziroma dijakovih pravic. Očitki so bili potrjeni v 7 primerih. Tem se je pridružilo še 70 novih kršitev, ki so jih inšpektorji ugotovili na rednih in izrednih nadzorih. Kršitve so bile torej skupaj ugotovljene v 77 primerih, kar je 13 odstotkov vseh kršitev. Navajamo nekaj najpogostejše ugotovljenih nepravilnosti pri opravljanju nalog ravnatelja:

- ne načrtuje in ne spremlja strokovnega dela učiteljev in svetovalne službe;
- ni konstituirana komisija za izbor ponudnika tople prehrane in ni sprejetih pravil in postopkov za nadzor prehranjevanja;
- ravnatelj ni uvedel spremljave dela šolske svetovalne službe;
- ravnatelj je v maturitetno komisijo imenoval učitelja brez ustrezne izobrazbe;
- ni izvedel postopka za reševanje ugovora;
- ni pripravil programa nadstandardnih dejavnosti in ni izpeljal predhodnega predpisanega postopka sprejemanja na organih zavoda;
- LDN zavoda ni pravočasno pripravljen in ni obravnavan ter sprejet po predpisanem postopku;
- ob kršenju pravic otrok do varnega in spodbudnega okolja ravnatelj ni ugotavljal disciplinske odgovornosti;
- v postopku izdaje pedagoške pogodbe dijaku ravnatelj ni ravnal skladno z 9. členom Pravilnika o šolskem redu v srednjih šolah;
- ravnatelj ne zagotavlja zakonitega delovanja sveta staršev.

2.2.9 Postopek imenovanja in razrešitve ravnatelja

Leta 2008 je bil postopek imenovanja preverjen v 23 zavodih. Od tega so bile kršitve obravnavane v 15 OŠ in dveh SŠ, dveh VRT in eni IO ter treh GŠ. Med pobudniki so tudi v letu 2008 še vedno prevladovali zaposleni in kandidati, ki niso bili izbrani. Med očitanimi kršitvami, ki so bile od najmanjših pomanjkljivosti pa do bistvenih kršitev postopka, je bilo potrjenih 10 kršitev ali 38 odstotkov. V štirih primerih je bila pobuda posredovana v pristojno obravnavo delovni inšpekciji. Inšpektorat je o ugotovitvah obvestil MŠŠ, zaradi varstva javnega interesa pa je bil v petih primerih obveščen tudi ustanovitelj zavoda. Navajamo nekaj nepravilnosti:

- pri glasovanju so bili izločeni dijaki;
- neupoštevanje določil akta o ustanovitvi; neustrezna vsebina razpisa v nasprotju z 58. členom ZOFVI (ni navedeno, da je k prijavi treba predložiti program vodenja zavoda);
- netransparentnost javnih razpisov;
- kršitve ZUP: dopolnitev vlog (67. člen), štetje dni-rok (101. člen),
- kršitve ZOFVI: pogoji za ravnatelja (53. člen), postopek imenovanja (53.a), odločanje sveta (46. člen);
- neupoštevanje mnenja MŠŠ;
- svet ni bil pravilno konstituiran, ni deloval v polni sestavi;
- svet zavoda ni pisno pozval vseh organov za posredovanje mnenj o kandidatih, nista bila spoštovana 20 in 30- dnevni rok;
- mnenje sveta staršev in mnenje ustanovitelja ni bilo obrazloženo, dijaška skupnost ni podala mnenja, ni razvidna odločitev o načinu izbire kandidata;
- svet zavoda pri odločanju ne oblikuje ustreznih sklepov.

Posebej poudarjamo, da je za zakonit postopek imenovanja ravnatelja odgovoren organ upravljanja, to je svet zavoda. Šolska inšpekcija nima predpisanih nobenih ukrepov, ki bi bili naravnani v razveljavitev odločitve sveta zavoda ali drugih postopkov, na primer volilnih ali konstitutivnih. Inšpekcija zato lahko samo opozori na nepravilnosti, ki jih v delovanju sveta zavoda zazna oziroma ugotovi, vendar na način, ki ga ZSoll predvideva v 14. b členu, se pravi v obliki predloga. Svet zavoda lahko predlog upošteva, ni pa nujno, na kar kažejo primeri v preteklosti, ko smo predlagali postopek razrešitve ravnatelja, vendar je svet naš predlog do zdaj upošteval le v enem primeru. Odločitve sveta zavoda kot najvišjega organa upravljanja so podvržene pravni presoji v sodnih postopkih.

2.2.10 Drugo

Preostale ugotovljene kršitve, ki ne spadajo v stvarno nadzorstveno pristojnost šolske inšpekcije, so bile po uradni dolžnosti odstopljene v nadaljnjo obravnavo pristojnim organom. Delež takšnih pobud se je povečal na 106 ali 23 odstotkov vseh. Tako je na drugem mestu, takoj za pobudami zaradi neizpolnjevanja pravic in dolžnosti otrok. Pobudniki so pogosto navajali slabe medsebojne odnose v zavodih, predvsem nesoglasja in neurejena razmerja, ki naj bi vplivala na delovanje organov šole. Posebej poudarjamo, da šolska inšpekcija nima pravne podlage za raziskavo okoliščin porušene medosebne komunikacije na šolah oziroma za presojo izjav, odzivov in ravnanja posameznikov, saj v okviru pristojnosti nadzora lahko preverja le, ali šola predpise pravilno uporablja. V vseh primerih stvarne nepristojnosti šolske inšpekcije so inšpektorji zadeve odstopili drugim pristojnim organom. Navajamo nekaj primerov:

- učitelji med odmorom zapuščajo šolo in odhajajo v bližnji lokal;

- šola oddaja v najem šolske prostore brez pridobljenega soglasja MŠŠ;
- šola ne vodi zakonsko predpisanih evidenc na področju dela;
- kršitve pri volitvah zaposlenih v svet šole;
- zagotavljanje higijene in varne prehrane;
- šola ni obvestila staršev o posredovanem predlogu za postopek usmerjanja učenca;
- poslovnik o delu sveta zavoda je v nasprotju z določilom 53. člena ZOFVI.
- na OŠ imajo eksotične živali, strokovni delavci pa niso zagotovili ravnanja z njimi skladno z okrožnico MŠŠ in VURS;
- kršitve Zakona o omejevanju uporabe alkohola.

Največkrat so pobudniki v takih primerih anonimni, zato je preverjanje utemeljenosti še posebej težavno.

3 NADZORI NA PODROČJU ŠPORTA

Inšpektorat je leta 2008 prek pristojnih inšpektorice za šport nadaljeval redne nadzore, opredeljene v Zakonu o športu, Zakonu o omejevanju porabe alkohola in Uredbi o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah in Pravilniku o usposabljanju strokovnih delavcev v športu. Opravljenih je bilo 184 načrtovanih inšpekcijskih nadzorov, 18 na podlagi pobud, uvedenih je bilo 15 prekrškovnih postopkov. Povečan obseg opravljenih nadzorov glede na leto 2007 je posledica tega, da je v letu 2008 z delom nadaljevala inšpektorica, ki je pričela delo s polnimi pooblastili julija 2007.

3.1 REDNI NADZORI

Skupaj je bilo opravljenih 184 načrtovanih nadzorov z naslednjih področij:

- normativi in standardi (30);
- izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena (108);
- namenska poraba javnih sredstev (6);
- športne prireditve (40).

V nadaljevanju podajamo ugotovitve s posameznih področij nadzora.

3.1.1 Normativi in standardi

Pregled nad izpolnjevanjem obveznosti, ki jih Zakon o športu nalaga občinam v 7., 9., 10. in 11. členu, je bil opravljen v 30 občinah. Vsebina nadzora so bili letni programi športa, merila, javni razpisi in pogodbe.

3.1.1.2 Letni program športa

Z letnim programom športa, ki ga sprejme občinski svet (7. člen ZSpo) lokalna skupnost določi programe, ki se sofinancirajo iz javnih sredstev, obseg in vrsto dejavnosti, potrebnih za njihovo uresničevanje, ter obseg sredstev, ki se zagotovijo iz sredstev lokalne skupnosti. Sprejeti letni program športa je podlaga za javni razpis.

Tabela 6: Letni program športa

Zavezanci	Število	%
letni program športa, sprejet na občinskem svetu	27	90
letnega programa športa ni sprejel občinski svet	3	10
Skupaj	30	100

Na opravljenih nadzorih so bile v občinah, ki so letni program športa sprejele, ugotovljene nepravilnosti v vsebini programa (občinski svet je sprejel letni program športa, v katerem ni bil določen obseg sredstev, navedeni so bili izvajalci, navedene so bile športne panoge) in v časovnem sprejemu letnega programa športa (v treh občinah sprejet po objavi javnega razpisa). V eni občini je bil letni program športa sestavni del programa dela zavoda za šport, v dveh občinah pa letnega programa športa nista imeli.

3.1.1.3 Merila

Skladno z določilom 9. člena ZSpo mora lokalna skupnost sprejeti podrobnejša merila za izvajanje letnega programa športa. V Tabeli 11 so navedene ugotovitve inšpektorice o sprejetju meril v pregledanih občinah.

Tabela 7: Sprejem meril

Zavezanci	Število	%
občine, ki so merila sprejele na občinskem svetu	28	93
meril ni sprejel občinski svet	2	7
Skupaj	30	100

V eni občini je merila sprejel župan, v eni pa odbor za šolstvo in šport. Le v dveh občinah so bila merila pripravljena tako, da ob upoštevanju ZSpo in Nacionalnega programa športa omogočajo ocenjevanje in vrednotenje programov v okvirih, ki jih postavljata navedena dokumenta. V sprejetih merilih za izvajanje letnega programa športa so bile ugotovljene naslednje pomanjkljivosti:

- merila za razvrstitev športnih panog niso določena skladno z določilom 9. člena ZSpo;
- merila terminološko niso usklajena z ZSpo in Nacionalnim programom športa;
- posamezni programi so v merilih opredeljeni z izvajalci (na primer šport v šolah, šport v društvih);
- merila ne vsebujejo vseh vsebin in programov Nacionalnega programa športa;
- elementi sofinanciranja v posameznih programih niso usklajeni z Nacionalnim programom športa;
- obseg vadbe in elementi vrednotenja programa niso navedeni ali niso vrednoteni;
- obseg vadbe in velikost vadbenih skupin v programu športne vzgoje otrok in mladine, usmerjene v kakovostni in vrhunski šport, nista prilagojena posamezni športni zvrsti.

3.1.1.4 Javni razpis

Lokalna skupnost izbere izvajalce letnega programa športa na podlagi javnega razpisa (10. člen ZSpo).

Tabela 8: Objava javnega razpisa

Zavezanci	Število	%
občine, ki so javni razpis objavile	30	100
občine, ki javnega razpisa niso objavile	0	0
Skupaj	30	100

V javnih razpisih so se pojavljale naslednje pomanjkljivosti:

- vsebine in programi javnega razpisa se niso ujemale z letnim programom športa;
- javni razpis je vseboval programe, za katere občina ni imela izdelanih meril za vrednotenje;
- javni razpis je navajal izvajalce ali pa športne panoge.

V postopku izvajanja javnega razpisa smo ugotovili tudi neupoštevanje Pravilnika o izvrševanju proračuna v Republiki Sloveniji, ki velja tudi za občine.

3.1.1.5 Pogodbe z izbranimi izvajalci letnega programa športa

V inšpekcijskih nadzorih je bilo preverjeno, ali in kako so pristojni organi lokalnih skupnosti z izbranimi izvajalci letnega programa športa (prejemniki javnih sredstev) podpisali pogodbe, kot to narekuje 11. člen ZSpo.

Tabela 9: Podpis pogodbe

Zavezanci	Število	%
občine, ki so pogodbe podpisale	30	100
občine, ki pogodb niso podpisale	0	0
Skupaj	30	100

Le štiri občine so v pogodbi navajale vsebino in obseg programa, ki se sofinancira iz javnih sredstev. Druge občine tega zelo pomembnega elementa za nadzor namenske porabe javnih sredstev v pogodbi niso navedle, zato je otežen nadzor namenske porabe teh sredstev.

3.1.2 Izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena

V okviru izpolnjevanja pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena so bili opravljeni nadzori pri izvajalcih letnega programa športa, in sicer smo preverjali:

- skladnost delovanja društev s temeljnim aktom;
- opravljanje obdobjih zdravstvenih pregledov;
- ustreznost pridobljene izobrazbe in usposobljenosti strokovnih delavcev.

3.1.2.1 Izvajalci letnega programa športa

3.1.2.1.1 Delovanje izvajalcev letnega programa športa skladno s temeljnim aktom

Po napovedi inšpekcijskega nadzora je bilo za dva zavezanca ugotovljeno, da ne delujeta več, zato je bil pristojnima upravnima enotama podan predlog za začetek postopka za izbris društva iz registra. Skladnost delovanja s temeljnim aktom je bilo na različnih področjih preverjeno pri 108 zavezancih za inšpekcijski nadzor oziroma športnih društev, in sicer smo preverjali, ali včlanitev v društvo poteka skladno s temeljnim aktom in Zakonom o društvih (ZDru) in ali ima društvo sprejete akte, ki so opredeljeni v temeljnem aktu.

Članstvo

Tabela 10: Članstvo v društvih

Zavezanci	Število	%
društva, ki člane včlanjujejo skladno s temeljnim aktom in ZDru	6	14
društva, ki članov ne včlanjujejo skladno s temeljnim aktom in ZDru	38	86
Skupaj	44	100

Majhen delež društev, v katerih poteka včlanitev skladno z veljavno zakonodajo, kaže na veliko nedoslednost na tem področju. Najpogostejše nepravilnosti se pojavljajo pri včlanitvi otrok od dopolnjenega sedmega do dopolnjenega petnajstega leta starosti. Z včlanitvijo teh otrok se mora strinjati zakoniti zastopnik otroka, kar izrazi s pisnim soglasjem. Na nadzorih je bilo ugotovljeno, da so pristopne izjave največkrat podpisali le zakoniti zastopniki, član pa na pristopni izjavi ni podpisan, ali pa soglasje zakonitega zastopnika ni izrecno navedeno. Registracijo športnikov v panožni zvezi, na podlagi katere športnik lahko sodeluje v tekmovalnem sistemu posamezne zveze, društva pogosto izenačujejo s pristopno izjavo oziroma včlanitvijo v društvo.

Akti društva

Tabela 11: Akti društva

Zavezanci	Število	%
društva, ki imajo akte, opredeljene v temeljnem aktu	15	28
društva, ki nimajo aktov, opredeljenih v temeljnem aktu	38	72
Skupaj	53	100

Društva v svojih temeljnih aktih največkrat navajajo dva splošna akta, ki poleg temeljnega urejata delovanje društva, in sicer Disciplinski pravilnik in Pravilnik o finančno-materialnem poslovanju. V štirih društvih je splošne akte, navedene v temeljnem aktu, sprejel nepristojni organ društva (upravni odbor namesto občnega zbora oziroma skupščine).

3.1.2.1.2 Opravljanje preventivnih zdravstvenih pregledov

ZSpo v 43. členu opredeljuje zdravstvene preglede, ki jih financira ZZZS kot obvezne za športnike, ki tekmujejo na uradnih tekmovanjih nacionalnih panožnih športnih zvez. Zavod za zdravstveno varstvo Slovenije financira preventivne zdravstvene preglede kategoriziranih

športnikov v dveh zdravstvenih ustanovah, v Kliničnem centru v Ljubljani – Centru za medicino športa in Zdravstvenem domu Celje.

Tabela 12: Preventivni zdravstveni pregledi

Kategorizirani športniki	Število	%
z opravljenim preventivnim zdravstvenim pregledom	247*	43
brez opravljenega preventivnega zdravstvenega pregleda	323	57
Skupaj	570	100

* 33 športnikov je preventivni pregled opravilo v nepristojnih zdravstvenih ustanovah, oziroma v institucijah, v katerih je bil pregled plačljiv.

Izvajalci so še vedno slabo seznanjeni z obveznostjo in možnostjo opravljanja brezplačnega zdravniškega pregleda v pristojni zdravstveni ustanovi.

3.1.2.1.3 Ustrezna izobrazba in usposobljenost strokovnih delavcev

ZSpo v 26. členu navaja, da je strokovni delavec v športu tisti, ki izvaja vzgojno-izobraževalno ali strokovno-organizacijsko delo, za katerega mora imeti pridobljeno ustrezno strokovno izobrazbo oziroma mora biti ustrezno usposobljen. V 28. členu pa postavlja dodatno zahtevo po visokošolski izobrazbi športne smeri za tiste strokovne delavce, ki so v rednem delovnem razmerju in opravljajo vzgojno-izobraževalno delo v programu športne vzgoje. V pregled je bilo vključenih 107 izvajalcev športnih programov, pri katerih je vzgojno-izobraževalno delo opravljalo 592 strokovnih delavcev, izmed teh je bilo zaposlenih 63 strokovnih delavcev, 62 jih je izvajalo programe športne vzgoje, eden pa kakovostni šport in športno rekreacijo. Med pregledanimi zavezanci za nadzor je imelo zaposlene strokovne delavce za izvajanje športnih programov 44 izvajalcev.

Tabela 13: Ustreznost izobrazbe

Zaposleni v programu športne vzgoje	Število	%
strokovni delavci z ustrezno izobrazbo	50	79
strokovni delavci brez ustrezne izobrazbe	13	21
Skupaj	63	100

Za preostalih 529 strokovnih delavcev, ki so opravljali vzgojno-izobraževalno delo, smo preverili ustreznost usposobljenosti.

Tabela 14: Ustreznost usposobljenosti

Drugi strokovni delavci	Število	%
z ustrezno usposobljenostjo	442	84
brez ustrezne usposobljenosti	87	16
Skupaj	529	100

ZSpo v 31. členu določa tudi licence, ki jih na podlagi potrdila o usposobljenosti za opravljanje strokovnega dela izda Olimpijski komite Slovenije (OKS). V inšpekcijskih nadzorih se je izkazalo,

da licenciranje ne poteka skladno z ZSpo, saj OKS ne izdaja licenc, pač pa jih izdajajo panožne zveze same, pogosto tudi osebam brez predhodne usposobljenosti. Predvsem v moštvenih športnih panogah velja licenca kot pogoj za vodenje ekipe na tekmovanju. Olimpijski komite Slovenije ima le vlogo posrednika med panožno zvezo in MŠŠ, kateremu posreduje seznam udeležencev licenčnih seminarjev, ki mu ga posredujejo panožne zveze. MŠŠ ta podatek uporabi, če posameznik zaprosi za status zasebnega športnega delavca, za katerega je pogoj tudi veljavna licenca, če je v določeni športni panogi predpisana.

3.1.3 Namenska poraba javnih sredstev

V letu 2008 je inšpektorat opravil 7 inšpekcijskih nadzorov, ki so bili usmerjeni samo v namensko porabo javnih sredstev in sicer je bilo 5 nadzorov izvedenih v panožnih športnih zvezah, 2 pa v športnih zvezah na lokalnem nivoju. Nenamenska poraba javnih sredstev se je izvajala tudi pri izvajalcih športnih programov v okviru izpolnjevanja pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena. Nenamenska poraba javnih sredstev je bila ugotovljena v 9 primerih (6 v okviru nadzora samo namenske porabe javnih sredstev in 3 v okviru nadzorov izpolnjevanja pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena).

Zaradi kršitev zakonodaje, ki je v nadzorstveni pristojnosti drugih organov, sta bila na podlagi inšpekcijskih nadzorov podana pristojnim upravnim enotam dva predloga za začetek postopka za izbris društev iz registra, en predlog pa je bil podan pristojnemu davčnemu uradu.

3.1.4 Športne prireditve

Leta 2008 je bilo na športnih prireditvah opravljenih 40 nadzorov. Z nadzori smo ugotavljali izpolnjevanje tistih določil v ZSpo in ZOPA, ki se nanašajo na športne prireditve in izpolnjevanje ukrepov, ki jih organizatorju športne prireditve in lastniku objekta nalaga Uredba o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah.

Kršitve ZOPA so bile zaznane na dveh športnih prireditvah in tudi kršitev ZSpo je bila ugotovljena na dveh prireditvah, na katerih organizator ni zagotovil nujne medicinske pomoči.

Pri preverjanju izpolnjevanja določil Uredbe o splošnih ukrepih v športnih objektih na športni prireditvi pa so se pojavljale naslednje kršitve:

- organizator na vstopnicah oziroma ob vходу gledalcev ni opozoril na predmete in snovi, ki jih ni dovoljeno prinašati v prireditveni prostor (18);
- organizator na vstopnicah ni označil vhodov in delov prireditvenega prostora, kjer se gledalci lahko zadržujejo (5);
- organizator pred prireditvijo udeležencev ni opozoril na prepovedi, ki veljajo na prireditvi (3);
- na mednarodni prireditvi organizator udeležencev ni opozoril na prepovedi, ki veljajo na prireditvi v tujem jeziku (2);
- vodja prireditve med prireditvijo ni bil dostopen inšpektorju (2);
- organizator je dal v prodajo več vstopnic, kot je predpisano ali določeno z normativom za število gledalcev (1);
- organizator ni zagotovil zadostnega števila rediteljev (1);
- proste poti za intervencijska vozila niso bile zagotovljene;

- reditelji niso bili razporejeni ob vseh vhidih v športni objekt (1);
- točilna mesta niso bila zavarovana tako, da bi udeležencem onemogočila dostop do embalaže in drugih predmetov (1).

Za navedene prekrške je bilo izrečenih 40 opozoril, izdan je bil 1 plačilni nalog, dva prekrška sta še v postopku reševanja.

3.2 IZREDNI NADZORI

Inšpektorat je leta 2008 prejel 18 pobud za inšpekcijski nadzor, od tega je bilo sedem anonimnih.

Pet pobud se je nanašalo na ustreznost usposobljenosti strokovnih delavcev za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela v športu, sedem se jih je nanašalo na namensko porabo javnih sredstev, ena na prodajo alkohola na športni prireditvi, ena na usposabljanje strokovnih delavcev v športu in ena na zdravstvene preglede športnikov.

Dve pobudi sta bili zavrženi, od tega ena odstopljena tudi upravni inšpekciji, dve pa sta bili odstopljeni pristojnim organom.

3.2.1 Ustrezna usposobljenost strokovnih delavcev v športu

Dve pobudi sta bili neutemeljeni, tri so bile utemeljene. Zavezancem za nadzor je bilo izrečeno opozorilo in postavljen rok, v katerem so morali zagotoviti strokovnega delavca z ustrezno usposobljenostjo.

3.2.2 Nenamenska poraba javnih sredstev

Tabela 15: Poraba javnih sredstev

Zavezanci	Število	%
nenamenska poraba javnih sredstev je bila ugotovljena	1	14
nenamenska poraba javnih sredstev ni bila ugotovljena	6	86
Skupaj	7	100

O nenamenski porabi javnih sredstev je bila obveščena Fundacija za financiranje športnih organizacij, ki je imela z zavezancem podpisano pogodbo. Med inšpekcijskim nadzorom so bile ugotovljene tudi nepravilnosti v poslovanju društva, s čimer smo seznanili pristojni davčni urad, zaradi suma, da društvo izvaja pridobitno dejavnost, pa je bila v skladu z Zakonom o društvih podana prijava na tožilstvo.

3.2.3 Obdobni zdravstveni pregledi športnikov

Prejeta pobuda je bila delno utemeljena. Zavezancu je bilo izrečeno opozorilo in določen rok za izvršitev ukrepov iz opozorila ter izrečeno opozorilo zaradi prekrška.

3.2.4 Izvajanje programa usposabljanja

Pobuda, ki se je nanašala na usposabljanje strokovnih delavcev v športu je bila utemeljena. Panožne zveze, katerih kandidati so se usposabljanj udeležili, smo obvestili o pomanjkljivostih izvedenega »splošnega dela« usposabljanja, glede na veljavne programa usposabljanja, in jih pozvali, da naše ugotovitve upoštevajo pri nadaljnjem poteku usposabljanja.

3.2.5 Sklepne ugotovitve

Zaskrbljujoče je predvsem področje zdravstvenega varstva, saj so skladno z ZSpo obdobjni zdravniški pregledi obvezni le za tiste športnike, za katere stroške pregleda plača ZZZS. Takih je trenutno 4520, ki imajo kategorizacijo OKS. Navedeno število kategoriziranih športnikov je za 1234 večje kot v enakem obdobju lanskega leta, kar glede na to, da so zdravstveni pregledi brezplačni le v dveh zdravstvenih institucijah močno podaljšuje čakalne dobo. Za vse druge športnike, večinoma so to otroci in mladina, pa je odločitev za opravljanje zdravniških pregledov prepuščena društvom oziroma panožnim zvezam, ki opravljen zdravniški pregled morebiti postavljajo kot pogoj za sodelovanje na tekmovanju.

Področje usposabljanja in licenciranja je sistemsko neurejeno. Posamezne športne panoge še vedno nimajo potrjenega programa usposabljanja. Strokovni svet Republike Slovenije, ki bi skladno s Pravili o usposabljanju strokovnih delavcev v športu podal predlog Fakulteti za šport, da pripravi programe usposabljanja za manjkajoče športne panoge, tega ne naredi.

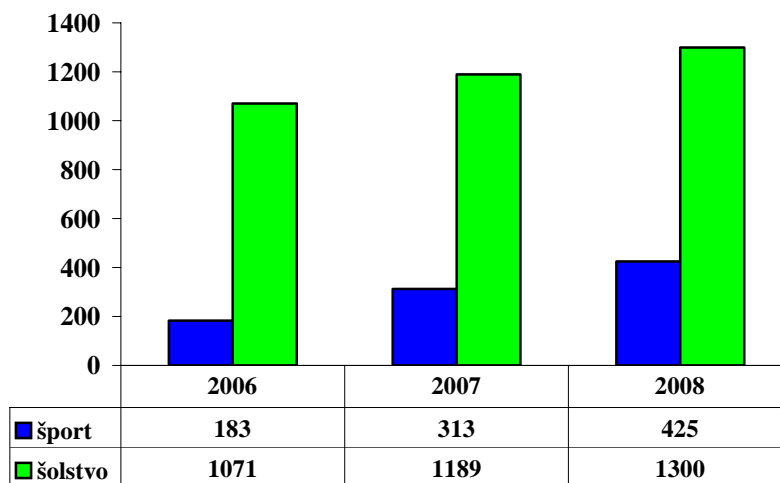
Olimpijskemu komiteju je z zakonom dano javno pooblastilo za izdajanje licenc, vendar je ta le nekakšen posrednik med panožno zvezo in MŠŠ, kateremu posreduje seznam udeležencev licenčnega seminarja, ministrstvo pa ga kot verodostojnega uporabi, če posameznik vloži prošnjo za pridobitev statusa zasebnega športnega delavca. Enotne licence, ki naj bi bila dovoljenje za delo, Olimpijski komite Slovenije ne izdaja. Izdajanje licenc je prepuščeno panožnim zvezam, ki licence (predvsem v moštvenih športih) sprejemajo kot potrebne in obvezne za vodenje ekipe na tekmovanju. Še vedno se dogaja, da panožne zveze izdajajo licence tudi posameznikom brez pridobljene ustrezne izobrazbe oziroma usposobljenosti.

Za ureditev pomanjkljivosti v športu predlagamo:

- razširitev zdravniških pregledov, ki jih plačuje ZZZS, na vse športnike;
- naj se področje usposabljanja uredi s podzakonskim aktom, opredeljenim v ZSpo;
- naj se opravljanje dela v športu brez ustrezne usposobljenosti opredeli kot prekršek, in sicer za posameznika, ki opravlja delo, pravno osebo, ki omogoči osebi brez ustrezne usposobljenosti, da opravlja delo v športu, in odgovorno osebo te pravne osebe;
- naj se licenciranje sistemsko uredi tako, da bo služilo svojemu namenu, da bo hkrati tudi dejansko predstavljalo dovoljenje za opravljanje dela v športu;
- da naj MŠŠ pri dodeljevanju sredstev izvajalcem letnega programa športa na državni ravni kot merilo za dodelitev sredstev upošteva tudi izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog nacionalnega pomena v športu, ki jih morajo opravljati nacionalne panožne zveze.

III UKREPI

Inšpektorji za šolstvo in šport so leta 2008 izrekli 1725 ukrepov, kar je razvidno iz Grafa 7. Vključeni so tudi ukrepi, ki so bili izrečeni z odločbo ali na podlagi 33. člena ZIN, in sicer kot opozorila na zapisnik z odrejenim rokom za odpravo kršitve, kot prekrškovni postopki in priporočila ter kot predlogi, podani drugim organom za odpravo nepravilnosti.

Graf 7: Ukrepi v šolstvu in športu, primerjalno v letih od 2006 do 2008

Graf 7 prikazuje, da so inšpektorji za šolstvo leta 2008 izrekli skupaj 1300 ukrepov, kar je za 12 odstotkov več kot leta 2007. Izdali so 1070 opozoril na podlagi 33. člena ZIN ter ukrepali v 608 primerih v smislu 14. a, 14. b in 15. člena ZSoll.

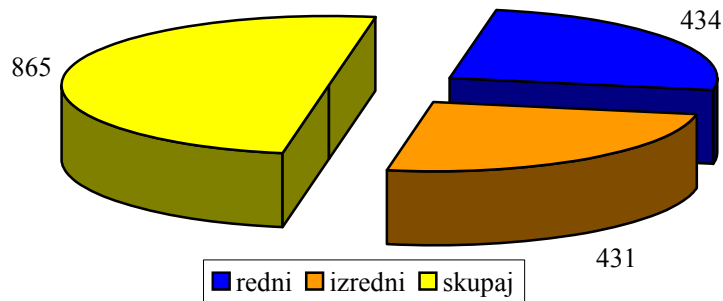
Podrobnosti o ukrepih in opozorilih po ZIN, ZUP ter ZP-1, ki so jih inšpektorji izdali in izrekli leta 2007, so v nadaljevanju razvidne v opisih posameznih področij nadzora.

1 UKREPI NA PODROČJU ŠOLSTVA

Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora v vrtcih in šolah so inšpektorji ukrepali po določilih 14. člena ZSoll (Tabela 10) in 33. člena ZIN (Graf 10).

1.1 Opozorila

Inšpektorji so na rednih nadzorih večinoma delovali preventivno in so v smislu 33. člena ZIN ravnateljem vrtcev in šol izrekli opozorila na zapisnik, skupaj 865 opozoril. Na rednih nadzorih so tako izrekli 434 opozoril, ki so bila izvršena v odrejenih rokih, zato ni bilo treba ukrepati z odločbo ali izreči drugih ukrepov skladno z zakonom. Prav tako so inšpektorji šolam oziroma šolskim vodstvom predlagali ukrepe za uskladitev ravnanja z določili zakonskih predpisov. Opozorila so izrekli tudi na izrednih nadzorih, in sicer skupaj 431.

Graf 6: Število izrečenih opozoril na nadzorih

1.2 Drugi ukrepi

Tabela 16: Drugi ukrepi – šolstvo

Ukrepi na področju šolstva	število	%
razveljavi oceno in odredi ponovno ocenjevanje	24	5,5
odredi vrnitev nezakonito zbranih prispevkov staršev	2	0
predlaga uvedbo postopka ugotavljanja odgovornosti	13	3
razveljavitev aktov	8	2
predlaga izbris iz razvida	1	0
seznanil ustanovitelja, ministra, varuha človekovih pravic s kršitvami	56	13
predlaga ukrepe in opravi dejanja, za katera je pooblaščen	142	33
odstopi pobudo pristojnemu organu oziroma ustavi postopek	123	28
prijavi kazniva dejanja	11	2,5
uvede postopek zaradi prekrška	16	4
ugotovi neutemeljenost pobude za nadzor	39	9
Skupaj	435	100

V nadaljevanju navajamo nekaj značilnih primerov izrečenih ukrepov.

Razveljavitev ocen in odreditev ponovnega ocenjevanja

Ob izpolnjenih zakonitih pogojih za izrekanje ukrepa razveljavitve ocene in ponovnega ocenjevanja v smislu določb prve alineje 14. a člena in 15. člena ZSoll so bile razveljavljene nezakonito pridobljene ocene zaradi kršitev Pravilnika o ocenjevanju znanja v srednjih šolah, Pravilnika o ocenjevanju znanja v poklicnem in srednjem strokovnem izobraževanju oziroma Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli. Tako so bile razveljavljene nezadostne ocene posameznih predmetov, ocene splošnega učnega uspeha in nezadostne ocene pisnega izdelka. Navajamo nekaj značilnih primerov:

- razveljavljene sta bili negativni oceni in zaključna ocena pri predmetu likovna vzgoja, ker je učitelj ocenil učenčev nedelo oziroma njegovo neizpolnjevanje učnih in drugih šolskih obveznosti, pri čemer je kršil 4. in 10. člen Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja v devetletni OŠ. Odrejeno je bilo ponovno ocenjevanje;
- zaključna ocena iz predmeta fizika v 9. razredu OŠ, ki jo je po ugovoru zoper oceno v spričevalu potrdila komisija za reševanje ugovora, se je razveljavila, ker komisija postopka reševanja ugovora ni vodila skladno z 41. členom Pravilnika in je kršila 3. odstavek 20. člena istega pravilnika, ker ni bilo razvidno, kako je presodila posamezna dejstva in dokaze ter kako je sprejela odločitev;
- za dijake 2., 3., in 4. letnika gimnazije so bile razveljavljene končne ocene pri predmetu matematika, ker učitelj ustnih odgovorov dijakov ni ocenil takoj po končanem izpraševanju, ampak je samo točkoval in ni ocene vpisal v redovalnico, nato je več točkovanih odgovorov

združil v številčno oceno ustnega ocenjevanja znanja. S tem je učitelj kršil 38. člen Zakona o gimnazijah in 12. člen Pravilnika o ocenjevanju znanja v srednjih šolah. Ravnateljica je imenovala komisijo, ki je ponovno ocenila znanje dijakov, oddelčni učiteljski zbor je ponovno odločil o splošnem učnem uspehu dijakov, dijakom so bile po ponovnem ocenjevanju izdane javne listine;

- razveljavljen je bil splošni uspeh učenca v sedmem razredu zaradi kršitve 11. člena Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v devetletni osnovni šoli, ker učiteljski zbor pri odločanju o splošnem učnem uspehu ni upošteval učenkega aktivnega dodatnega izobraževanja, prizadevnosti in daljše odsotnosti zaradi bolezni; razrednik ni oblikoval predloga za splošni uspeh ob sodelovanju učencev oddelka;
- zaradi kršitev 21., 22. in 42. člena Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v devetletni osnovni šoli je bila razveljavljena ocena splošnega uspeha v osmem razredu, učiteljski zbor v ugovornem postopku ni preverjal in ugotavljal pravilnosti določanja splošnega učnega uspeha, ker ga učiteljica ni oblikovala ob sodelovanju oddelka;
- v osmem razredu so bile pri predmetu biologija razveljavljene ocene, ki so jih učenci dobili pri ocenjevanju učne snovi preteklega šolskega leta;
- razveljavljene so bile ocene pisnih izdelkov učencev in dijakov, ker je bilo preseženo število dovoljenih pisnih ocenjevanj na dan oziroma na teden;
- razveljavljene so bile ocene pisnih izdelkov v vseh primerih, ko je bila presežena tretjina oziroma polovica nezadostnih ocen;
- zaradi kršitev 12. člena Pravilnika, ker so učenci devetega razreda pisali pisno nalogo pet dni pred konferenco, so bile razveljavljene ocene učencev pri predmetu geografija.

Predlog za uvedbo postopka ugotavljanja odgovornosti

Predlog je bil vedno podan na podlagi 14. b člena ZSoll, in sicer zaradi kršitev delovnih obveznosti strokovnega delavca. Navajamo nekaj značilnih primerov in ukrepov:

- ukrep zoper učiteljico v OŠ, ki je grdo ravnala z učencem, ko ga je vlekla za ušesa in lasala ter verbalno zmerjala;
- ukrep zoper strokovni delavki, ker sta kršili zakonske določbe 22. člena ZUOPP, saj sta opustili dolžnost obveščanja in seznanjanja staršev s predlogom o usmeritvi otroka. S tem sta kršili in opustili svoje delovne obveznosti;
- zaradi kršenja delovnih obveznosti šolskega psihologa, ki se nanašajo na uresničevanje odločbe o usmeritvi učenke in s tem povezanim posredovanjem poročila ob pričakovani spremembi ravni izobraževanja ter neustreznim vodenjem predpisane dokumentacije;
- predlog za uvedbo postopka je bil podan v primerih kršenja določil o varnosti učenca, načel ocenjevanja znanja, neustreznega vzgojnega ukrepanja, opuščene skrbi za nadzor v šolskih prostorih v času pouka, malice ali drugih dejavnosti, ker so bili kršeni naslednji šolski predpisi: 2. člen Pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli (1. in 3. alineja 2. člena), 1. alineja 25. člena, 1. člen Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju v 9-letni OŠ; Zakon o osnovni šoli 7. in 12. alina 2. člena, Hišni red šole;
- ukrep zoper razredničarko, ki je med poukom izvršila fizično in psihično nasilje nad učencem ter psihično nasilje nad drugimi učenci. S svojim dejanjem je učence ustrahovala, s čimer je kršila 2., 28. in 34. člen Pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli;
- ukrep zoper učitelja, ki je oviral postopek ugotavljanja dejanskega stanja.

Predlog svetu zavoda in predlog ravnatelju

Predlogi, ki so bili podani na podlagi 48. člena ZOFVI in 14. b člena ZSoll, in sicer v 12 primerih, so med drugimi tudi:

- predlog svetu šole za ureditev sestave sveta skladno z zakonom in drugimi akti, tako da bo deloval zakonito in sprejemal legalne sklepe;
- predlog svetu za ponovno preverjanje celotnega postopka pridobivanja mnenja učiteljskega zbora in predlog, naj se ugotovljene nepravilnosti odpravijo;
- predlogi svetu zavoda za ponovitev javnega razpisa za delovno mesto ravnatelja, za ponovitev postopka imenovanja ravnatelja, ker so bile ugotovljene kršitve v postopku, saj so kandidatko pri imenovanju podprli le štirje člani sveta;
- predlog svetu zavoda za ustavitev postopka imenovanja ravnatelja zaradi kršitev 67. člena ZUP in 53. a člena ZOFVI, ker kandidat ni bil pozvan k dopolnitvi vloge in sta bili v nadaljevanju postopka kandidatki obravnavani kot ustrezni, čeprav nista izkazali izpolnjevanja predpisanih pogojev;
- predlog svetu zavoda, da ponovno preveri postopek volitev predstavnikov zaposlenih v svet šole;
- predlog svetu staršev, da sprejme pravila delovanja sveta staršev, v katerih naj s ciljem organiziranega uresničevanja interesa staršev podrobneje opredeli način vzpostavitve organa, sestavo, naloge, pristojnosti, način dela in drugega delovanja organa;
- predlog ustanovitelju zavoda, da dopolni Odlok v delu, ki se nanaša na svet staršev, ker so glede delovanja sveta staršev določene dodatne pristojnosti in naloge, katerih Odlok ne konkretizira;
- predlog šolski maturitetni komisiji, da na podlagi 51. člena Zakona o maturi obravnava pritožbo kandidatke ter odloči o ustreznosti števila točk pri izpitu iz četrte izpitne enote. Ravnateljica je morala o odločitvi obvestiti Inšpektorat;
- predlog ravnatelju, naj pri sestavi urnika upošteva vidik enakomerne obremenitve in razporeditve učnih ur, tako da v urnikih ne prihaja do praznin, »lukenj«, upoštevajoč bioritem in delovne sposobnosti dijakov čez dan in med tednom, postopnost, medpredmetno povezanost, racionalno izrabo prostorov in didaktičnih sredstev, upoštevanje potreb dijakovo-vozačev, z namenom, da bo šola zagotavljala uspešno in kvalitetno vzgojno-izobraževalno delo, do katerega imajo pravico dijaki na podlagi 2. člena Pravilnika o šolskem redu; predlog ravnatelju, naj zaprosi za svetovalno storitev Zavoda RS za šolstvo.

Odreditev vrnitve prispevkov staršev

Za sredstva, ki jih prispevajo starši, je bilo odrejeno:

- naj se vrnejo nezakonito zbrani prispevki za stroške fotokopiranja in ponovno določi višina prispevkov za nadstandardne storitve;
- naj se vrnejo preveč zaračunana sredstva za šolo v naravi s tečajem plavanja.

Seznanitev ustanovitelja s kršitvami

Ustanovitelj zavoda je bil obveščen o ugotovljenih pomanjkljivostih in nepravilnostih v 56 primerih, in sicer:

- MŠŠ in lokalna skupnost sta bila kot ustanovitelja obveščena zaradi ugotovljenih nepravilnosti v vodenju postopka imenovanja ravnatelja oziroma direktorja zavoda;
- zaradi neskladnosti akta o ustanovitvi z ZOFVI;

- ker je ustanovitelj člana sveta imenoval že tretji mandat;
- zaradi neustrezne organizacije prevozov in malice otrok;
- zaradi nepravilno sestavljenega sveta šole, ob tem je bil podan tudi poziv za imenovanje člana ustanovitelja v svet;
- seznanitev občine zaradi nezakonitega odločanja sveta zavoda;
- seznanitev MŠŠ zaradi neizpolnjevanja obveznosti iz koncesijske pogodbe.

Odstop zaradi stvarne nepristojnosti

Inšpektorji so ob ugotovitvah po opravljenih nadzorih v 126 primerih zaradi nepristojnosti v celoti ali v posameznem delu pobude ali zadeve takoj odstopili v reševanje drugim pristojnim organom, in sicer tržni, delovni, zdravstveni ali proračunski inšpekciji, MŠŠ, ustanovitelju oziroma občini, svetu zavoda, policiji, informacijskemu pooblaščenču, inšpekciji za sistem javnih uslužbencev, inšpektoratu za okolje, pravobranilstvu ali državnemu izpitnemu centru, komisiji za preprečevanje korupcije, upravni inšpekciji.

Prijava suma kaznivega dejanja

Prijave so bile podane organom pregona (policiji, tožilstvu) v 11 primerih, in sicer zaradi suma storitve kaznivega dejanja, na primer zaradi nasilja učitelja nad učenci, zaradi suma storitve grdega ravnanja učitelja do učenca, nasilnega ravnanja vzgojitelja z otroki vrtca, zlorabe uradnega položaja.

2 UKREPI NA PODROČJU ŠPORTA

Inšpektorici za šport na podlagi Zakona o športu nimata pravne podlage za izrekanje upravnih aktov, zato nista mogli izdati nobene odločbe, pač pa sta izrekli 206 upravnih opozoril, 21 drugih ukrepov in 113 priporočil. V prekrškovnem postopku pa je bilo na podlagi ZP-1 izdanih 8 plačilnih nalogov in 6 odločb ter izrečenih 71 opozoril. Skupaj sta inšpektorici torej izrekli 425 ukrepov.

Podrobnosti o ukrepih in opozorilih po ZIN, ZUP ter ZP-1, ki so jih inšpektorji izdali in izrekli leta 2008, so v nadaljevanju razvidne v opisih posameznih področij nadzora.

2.1 Opozorila

Inšpektorici za šport sta v postopkih rednih in izrednih nadzorov občine, društva in druge subjekte nadzora opozarjala na nezakonito ravnanje. Pri nadzoru sta jih neposredno seznanjali s svojimi ugotovitvami o kršitvah, in sicer tako, da sta zapisnik izrekli opozorila in določili roke za odpravo nepravilnosti.

V upravnem postopku je bilo na podlagi ZSpo izrečenih:

- 119 opozoril izvajalcem letnega programa športa, ker strokovni kader ni bil ustrezno usposobljen oziroma ni imel ustrezne izobrazbe, v 59 primerih pa so bili kategorizirani športniki brez opravljenega preventivnega zdravniškega pregleda;
- 28 opozoril občinam, ker merila niso bila usklajena z ZSpo in NPŠ.

Tabela 17: Opozorila – šport

Opozorila na področju športa	Skupaj	%
merila (priprava, odprava pomanjkljivosti, sprejem na OS)	28	13
zdravniški pregledi	59	29
ustrezna izobrazba oz. usposobljenost	119	58
Skupaj	206	100

2.2 Drugi ukrepi

Tabela 18: Drugi ukrepi – šport

Ukrepi na področju športa	Skupaj	%
zavrženi	2	1
priporočila	113	4
odstop pobude pristojnim organom	3	2
seznanitev s kršitvami	12	9
predlogi drugim pristojnim organom	4	3
Skupaj	134	100

Odstop pobude pristojnim organom oziroma predlogi za nadzor

Zadeve so bile odstopljene v šestih primerih, in sicer:

- Davčnemu inšpektoratu Republike Slovenije zaradi domnevnih nepravilnosti pri poslovanju (1);
- Ministrstvu za javno upravo zaradi domnevnih nepravilnosti pri izdaji odločb (1);
- Komisiji za preprečevanje korupcije zaradi domnevne korupcije pri dodeljevanju sredstev na javnem razpisu v lokalni skupnosti (1);
- Državnemu tožilstvu zaradi domnevne pridobitne dejavnosti društva (1).

Predlogi

Leta 2008 so bili na podlagi opravljenega inšpekcijskega nadzora podani predlogi drugim pristojnim nadzornim organom:

- davčnemu uradu – poslovanje društva (3);
- Državnemu tožilstvu zaradi domnevnega opravljanja pridobitne dejavnost društva (1).

Priporočila

Na inšpekcijskih nadzorih je bilo v letu 2008 izrečeno 137 priporočil in sicer:

- ker društva niso imela splošnih aktov, opredeljenih v temeljnem aktu, ali pa jih ni sprejel pristojni organ društva (38);
- društva niso včlanjevala članov v skladu s temeljnim aktom in Zakonom o društvih (38);
- zaradi vsebine in časa sprejema letnega programa športa (11);
- pogodbe z izvajalci letnega programa športa niso vsebovale vseh elementov, ki jih določa ZSpo (26).

Seznanitev s kršitvami

Zaradi nenamenske porabe javnih sredstev so bili obveščeni:

- Fundacija za financiranje športnih organizacij (2);
- MŠŠ (4);
- občine (3).

Zaradi nepravilnosti pri izvajanju programov usposabljanja:

- nosilke usposabljanja, MŠŠ, OKS, Strokovni svet za šport, Fakulteta za šport.

IV PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Inšpektor lahko kot pooblaščen uradna oseba za vodenje prekrškovnega postopka na podlagi ZP-1 izda prekrškovne ukrepe, kot so opozorilo, opomin, izrek globe s plačilnim nalogom, izrek globe in stroškov postopka z odločbo o prekršku ali obdolžilnim predlogom ustreznemu sodišču.

1 NA PODROČJU ŠOLSTVA

Prekrškovni postopek je bil po uradni dolžnosti uveden, ko so bile ob nadzoru ugotovljene kršitve zakonov, ki so opredeljene kot prekrški in se zanje izrekajo globe. Šolska inšpekcija je v večjem obsegu kot preteklo leto sankcionirala ugotovljene kršitve v prekrškovnem postopku, in sicer za 10 odstotkov več. Na podlagi danih zakonskih možnosti so inšpektorji v skupaj 48 postopkih izdali 2 plačilna naloga in 6 odločb, s katerimi so izrekli globe, dve odločbi, s katerima so izrekli opomin in 7 opozoril po ZP-1. Izpostavljam naslednje primere:

- izdan plačilni nalog z globo: ker šola ni zagotovila vzgojno-izobraževalnega dela skladno z izdanimi odločbami za učence s posebnimi potrebami: 12. člen ZOsn (prvi odstavek 5. alineje 38. člena ZIN, drugi odstavek 38. člena ZIN); ker je šola kršila določila 28. a, 29. člena ZUOPP in 38. b člena, ker sta pravna oseba in odgovorna oseba pravne osebe storili prekršek po 28. a in 29. členu ZUOPP; zaradi neizpolnjevanja pravic učenke s posebnimi potrebami;
- izdana odločba z globo: ker šola ni imela LDN in ni izvajala programa v predpisanih urah;
- izdana odločba z globo (4): ker pravna in odgovorna oseba pravne osebe nista zagotovili, da bi bil vsem osebam s statusom dijaka za vsak šolski dan prisotnosti pri pouku zagotovljen subvencionirani dnevni topli obrok (kršitev 6. in 7. člen ZSDijP v povezavi z 1. odstavkom 10. člena);
- izdana odločba z globo: ker so v IO izobraževalno delo opravljali strokovni delavci, ki niso izpolnjevali izobrazbenih pogojev, ki jih določa 2. alineja 1. odstavka 13. člena ZIO, kar predstavlja prekršek po 1. alineji 3. odstavka 56. člena ZIO; ker v IO niso pripravili LDN, kar ni v skladu z 42. členom ZIO, kar predstavlja prekršek po 5. alineji 3. odstavka 56. člena ZIO; ker v IO niso zagotovili izvedbe programov v obsegu ur, ki ga določajo izobraževalni programi v povezavi z Navodili za prilagajanje izobraževalnih programov poklicnega in strokovnega izobraževanja odraslim udeležencem izobraževanja, kar predstavlja prekršek po 2. alineji 3. odstavka 56. člena ZIO; ker v IO niso zagotovili vodenja evidenc o izdanih spričevalih in drugih listinah za udeležence osnovnošolskega izobraževanja v skladu z 2. točko 1. odstavka 51. člena ZIO;
- izdani odločbi z opominom: ko je bilo na podlagi 53. člena ZP-1 ugotovljeno, da je šlo za prekršek neznatnega pomena, ker je bil prekršek storjen v takšnih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega in so ravnatelji še pred odločitvijo organa poskrbeli za odpravo kršitev. Inšpektor je ocenil, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. Inšpektorji so tudi upoštevali, da sta kršiteljici glede tovrstnega prekrška prvič v postopku, da storitve prekrška ne zanikata in da sta pred izdajo opozorila izpolnili predpisano obveznost (136. a v povezavi s 34. členom ZOFVI - vpis v razvid, šesta alineja 2. člena ZOFVI - izobešanje zastave);
- izdana odločba z opominom, ker višja šola ni zagotovila enakih pogojev obravnave kandidatov za vpis pri koriščenju pravice do vpisa in izobraževanja pod enakimi pogoji, na podlagi 39. člena ZVSI ni bila zagotovljena enaka obravnava v predpisanih razpisno vpisnih postopkih, pri čemer je bilo kršeno določilo 39. člena ZVSI in je bil storjen prekršek po 4. odstavku 63. člena ZVSI.

V tem delu želimo posebej izpostaviti problematiko neobiskovanja pouka, predvsem pri romskih otrocih. Zaradi neustrezne opredelitve prekrška v ZOsn in velikih težav s šolanjem romskih otrok je Inšpektorat predlagal MŠŠ, da ob spremembi zakonodaje ustrezno opredeli prekrške, ki se navezujejo na neobiskovanje pouka. Ministrstvo je temu sledilo tako, da je v noveli ZOsn, ki se je začela uporabljati s 1. 9. 2008, neobiskovanje pouka opredeljeno kot kršitev 50. člena ZOsn in sankcionirano kot prekršek po drugem odstavku 2. alineje 102. člena ZOsn. Tako je bilo mogoče zaradi neobiskovanja pouka uvesti prekrškovni postopek v zadnjih štirih mesecih leta 2008. Inšpektoratu je bilo s strani osnovnih šol posredovanih 37 predlogov za uvedbo prekrškovnega postopka, od katerih je v primeru 10 šol bilo poslano le obvestilo o neobiskovanju pouka, zato v teh primerih postopek ni bil uveden po določbi 3. alineje četrtega in petega odstavka 51. člena ZP-1. Po zbranih dodatnih obvestilih se je izkazalo, da zaradi posebnih okoliščin in nizke stopnje odgovornosti kršiteljice, postopek v danem trenutku ne bi bil smotr. V teh primerih so bile šole pozvane, da vnaprej spremljajo obiskovanje pouka teh učencev in da v primeru nadaljnega izostajanja šola poda zoper starše oziroma skrbnike otrok predloge za uvedbo postopka na Inšpektorat.

V ostalih primerih podanih predlogov so inšpektorji uvedli prekrškovni postopek in takoj pozvali vodstva šol, da posredujejo poročila z dokumentacijo o vseh ukrepih, ki jih je šola uvedla v zvezi z zagotavljanjem prisotnosti otrok pri pouku (pojasnila svetovalne službe, razrednikov o vzpostavljanju stikov s starši in zbiranjem obvestil o vzrokih za neobiskovanje pouka ter njihove ugotovitve, pojasnila o vseh dosedanjih aktivnostih). Hkrati so inšpektorji v obravnavanih primerih opravili poizvedbe na Centrih za socialno delo in jih pozvali k pojasnitvi uradnih postopkov (ukrepov, aktivnosti), ki so jih obravnavali. Ko je bilo v postopku ugotovljeno, da so starši, kot zakoniti zastopniki otrok, opustili dolžno nadzorstvo in skrbstvo nad mladoletnimi otroci, in je to imelo za posledico neprekinjeno neobiskovanje pouka in drugih dejavnosti v okviru obveznega programa osnovne šole iz neopravičljivih razlogov, in so s tem starši storili prekršek po 2. alineji drugega odstavka 102. člena ZOsn, jim je bila na podlagi 52. člena ZP-1 izrečena globa. Prekrškovni organ je po proučitvi vseh okoliščin po izvedenem dokaznem postopku v obravnavanih primerih ugotovil, da je bil kršen drugi odstavek 50. člena ZOsn, za kar so bile izdane odločbe.

2 NA PODROČJU ŠPORTA

Leta 2008 je bilo izvedenih 14 prekrškovnih postopkov, osem na podlagi opravljenega inšpekcijskega nadzora in šest na predlog policije, in sicer:

- zaradi kršitev ZSpo je bilo izdanih šest plačilnih nalogov (pravnim osebam);
- zaradi kršitev ZOPA je bil izdan en plačilni nalog in štiri odločbe, tri z izrekom globe pravni in odgovorni osebi ter ena z izrekom opomina pravni osebi in odgovorni osebi pravne osebe;
- zaradi kršitve ZIN en plačilni nalog (pravni in odgovorni osebi).

V navedenih prekrškovnih postopkih so bili izdani:

a) plačilni nalogi (8):

- 6 plačilnih nalogov zaradi zaposlitve strokovnih delavcev za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela brez ustrezne izobrazbe (ZSpo);
- 1 plačilni nalog zaradi prodaje alkoholnih pijač na športni prireditvi (ZOPA);
- 1 plačilni nalog zaradi neposredovanja zahtevane dokumentacije, potrebne za ugotovitev dejanskega stanja v inšpekcijskem nadzoru.

b) odločbe (6):

- 1 zaradi nujenja brezalkoholne pijače na športni prireditvi v steklenicah (Uredba o...);
- 1, ker organizator udeležencev s pisnim ali grafičnim opozorilom na vhodu ali vstopnicah ni opozoril na prepoved vnosa prepovedanih predmetov in snovi na prireditvi (Uredba o...);
- 4 zaradi prodaje oziroma ponudbe alkoholnih pijač na športni prireditvi (ZOPA).

c) opozoril (71) zaradi:

kršitev Uredbe:

- organizator pred prireditvijo udeležencev ni opozoril tudi v tujem jeziku na prepovedi, ki veljajo na prireditvi (18);
- organizator na vstopnicah ni označil vhodov in delov prireditvenega prostora, kjer se gledalci lahko zadržujejo (5);
- organizator pred prireditvijo udeležencev ni opozoril na prepovedi, ki veljajo na prireditvi (2);
- na mednarodni prireditvi obvestila udeležencem o prepovedih, ki veljajo na prireditvi, niso bila sporočena v uradnem jeziku mednarodne panožne zveze (2);
- organizator je dal v prodajo več vstopnic, kot je predpisano ali določeno z normativom za število gledalcev (1);
- organizator ni zagotovil zadostnega števila redarjev (1);
- vodja prireditve med prireditvijo ni bil dostopen inšpektorici (2);
- proste poti za intervencijska vozila niso bila zagotovljene (1);
- reditelji niso bili razporejeni ob vseh vhodih (1);
- točilna mesta niso bila ustrezno zavarovana (1);
- v športnem objektu se je eno uro pred pričetkom prireditve prodajal alkohol (2);

kršitev ZOPA:

- prodaja alkoholnih pijač v športnem objektu med športno prireditvijo (2);

kršitev ZSpo:

- organizator ni poskrbel za nujno medicinsko pomoč (2);
- kategorizirani športniki niso opravili preventivnega zdravniškega pregleda (34).

Tomaž Rozman
Glavni inšpektor

Datum: 7. 5. 2009
Številka: 010-5/2009